

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GAZETECİLİK VE HALKLA İLİŞKİLER BÖLÜMÜ

175985

**27 MAYIS BURSA YEREL BASINI
(TARAFLI BASIN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gonca YERLİYURT
4789

Danışman : Doç. Dr. Durali YILMAZ

İSTANBUL - 1993

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GAZETECİLİK VE HALKLA İLİŞKİLER BÖLÜMÜ

**27 MAYIS BURSA YEREL BASINI
(TARAFLI BASIN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Gonca YERLİYURT
4789**

Danışman : Doç. Dr. Durali YILMAZ

İSTANBUL - 1993

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

GİRİŞ	1
I. 1960 YILI BURSA YEREL BASININA BAKIŞ	3
A- CHP'NİN YAYIN ORGANI KONUMUNDAKI YENİ ANT GAZETESİ	5
B- DP'NİN YAYIN ORGANI KONUMUNDAKI HAKİMİYET MİLLETİNDİR GAZETESİ	8
II. 1960 YILI GAZETE MANŞET VE HABERLERİNİN KARSILASTIRILMASI.....	11
A- OCAK AYI	12-14
B- ŞUBAT AYI	15-17
C- MART AYI	18-20
D- NİSAN AYI	21-28
E- MAYIS AYI	29-38
F- HAZİRAN AYI	39-45
III. MENDERES VE BASIN	46-50
IV. 1961 ANAYASA'SINA BAKIŞ	51-55
V. SONUC	56-58
VI. EKLER	59
A- Tahkikat Encümeni'nin Vazifeleri	59
B- Geçici Anayasa Metni	61
C- Fotoğraflar, Gazete, Küpürler	
VI. KAYNAKLAR.....	

GİRİŞ

Bu çalışma Demokrat Parti iktidarının son dönemini "Bursa Yerel Basını" özelinde ele almıştır. DP iktidarı ve 27 Mayıs dönemi pek çok yönüyle araştırmacılar için son derece verimli bir çalışma sahası özelliğindedir. Biz bu çalışmada o dönemde Bursa'da yayınlanan iki gazetenin olaylara yaklaşımını ve gazeteciliğin temel unsuru olan "tarafsız ve doğru" haberciliğin nasıl şekillendiğini ortaya koymaya çalıştık.

Çalışmaya esas teşkil eden kaynak o dönemin en etkili 2 gazetesidir. Araştırma çalışmanın kaynağını oluşturan bu iki gazetenin - DP'nin yayın organı konumundaki Hakimiyet Milletindir ve CHP'nin yayın organı konumundaki Yeni Ant - 1960 yılının ocak-haziran dönemi içinde gün gün incelenmesi ve aynı olayların gazetelere nasıl yansıdığı belirlenmesi şeklinde gerçekleşmiştir. İncelenen olaylarda mümkün olduğunca üçüncü bir kişinin habere konu olan olayı anlatması sağlanmıştır.

Çalışma 5 ana bölümden oluşmuştur. İlk bölümde 1960 yılında Bursa yerel basını incelenerek dönemin iki büyük gazetesi tanıtılmıştır. Bu gazetelerin manşet ve haberlerinin karşılaştırıldığı ikinci bölümde 1960 yılının ilk altı ayı ayrı başlıklar altında incelenmiş, her ay değerlendirme, seçilmiş haber ve yorumlarla desteklenmiş-

tir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde Menderes'in basına karşı olan tutumu ortaya konmaya çalışılmıştır. 1961 Anayasasına Bakış ile devam eden çalışma sonuç ve ekler bölümüyle tamamlanmıştır.

Kuşkusuz bu çalışma bazı yönlerden eksik bulunabilir. Ancak araştırma 27 Mayıs dönemini yerel basın kanalıyla anlatmak, yada 27 Mayıs dönemi ışığında basını anlatmak yönlerinden ele alındığında belki çok "dar" belki de çok "geniş" yargılara varılabilir. Bu yorumu değerlendirene bırakıyoruz.

I- 1960 YILINDA BURSA YEREL BASININA BAKIŞ

Ülkede çok partili yaşama geçiş ve bunun devamında iktidar muhalefet ilişkilerinin keskinleşmesi Bursa basın hayatını da yakından etkilemiştir. 1960 yılına gelindiğinde Bursa'da basın tüm ülke genelinde olduğu gibi hızlı bir siyasallaşma sürecine girmiştir. Bunun etkisi ile 1950'li yıllarda siyasi partilerin yayın organı konumunu sürdüren gazeteleri 1960'da farklı isimlerle sahiplerle görüyoruz. Bursa'da dönemin önemli yayın organlarından olan Yeni Ant ve Hakimiyet Milletindir gazeteleri iktidarı ve muhalefeti gerçek anlamda temsil etmişlerdir.

CHP'nin yayın organı konumundaki Yeni Ant Gazetesi ile DP'nin yayın organı konumundaki Hakimiyet Milletindir gazeteleri incelediğimiz 1960 yılı Ocak-Haziran tarihleri içinde attıkları manşetler ve yazılar ile adeta okuyucuya iki farklı ülkede yaşadıkları imajını vermişlerdir. Yeni Ant Gazetesi sürekli olarak Demokrat Partiyi eleştirmekle kalmamış, önemli yatırım ve gelişmeleri gazetesine yansıtmamıştır.

Hakimiyet Milletindir Gazetesi ise radyoda sürekli yayınlanan Vatan Cephesi'ne geçenler listesini yayınlarken, iktidarın sesi olma işlevini sürdürmüştür. Yeni Ant sürekli DP iktidarından kurtuluş özlemini yantırken Hakimiyet Milletindir Gazetesi vatandaşın Menderes'e gösterdiği

sevginin sıcaklığını meydanlarda toplanan binlerce insanın coşkusunu anlatmıştır.

Demokrat Parti'nin Yayın Organı konumunu sahibinin DP İl Başkanı olması ile somutlaştıran Hakimiyet Gazetesi iktidarın yanında olmanın avantajını da yaşamıştır. Başbakan Adnan Menderes'in yurt içi gezilerinin özel muhabir ile izleten gazete CHP Genel Başkanı İsmet İnönü'nün Bursa'ya gelişini ve il kongresini tek sütun haberle duyurmuştur.

Öte yandan her iki gazeteyi birbirinden ayıran önemli farklılardan biri de Yeni Ant'ın muhalefet yayınının sürekli köşe yazıları ve yorumlarla desteklenmesine karşılık Hakimiyet Gazetesi'nin düz yazıda ısrar etmesidir. Yeni Ant'ın özellikle köşe yazılarında kullandığı keskin dil ise gazetenin bir çok defa kapanmasına neden olmuştur. Öyle ki 27 Mayıs'dan önce süresiz olarak kapatılan gazete ihtilalin olduğu sabah hiç bir izin almadan açılarak, sahipleri ve kadrosu ile yayın hayatına yeniden başlamıştır.

A- CHP'NİN YAYIN ORGANI KONUMUNDAKİ YENİ ANT GAZETESİ

Bursa basınında siyasallaşma sürecinde ilk yayın organı olarak 1945 yılında dönemin iktidar partisi olan Cumhuriyet Halk Partisi tarafından ANT Gazetesi çıkarılmaya başlanmıştır. gazetenin ilk imtiyaz sahibi CHP İl Başkanı Dr. Şemsettin Doral, yönetmeni ise Hayri Gürmen idi. Günlük olarak Bilecik Valiliği'nden kiralananan basın evinde basılıyordu. Fiyatı 5 kuruştı.

1949'da CHP ile DP arasında siyasal savaşının yoğunlaştığı bir sırada ANT'ın yönetimine Derviş Sami Tasman getirilmiştir. 1950 genel seçimini CHP'nin kaybederek muhalefete geçmesinden sonraki dönemde, hemen sahipsiz kalan Ant'ı Derviş Sami Tasman satın alarak gazetenin imtiyaz sahibi ve bas yazarı olmuş; yazı işleri müdürlüğü de Derviş Sami, Recai ve Fethi Tasman kardeşler arasında yürütölmeye başlanmıştır.

1955 yılında ise gazetenin adı YENİ ANT olurken sloganı da "Bursa'nın gözü, kulağı, dili" olarak şekillenmiştir. DP iktidarı döneminde, ülke çapındaki etkin muhalefet organlarından biri olarak bir çok kez kovuşturmayaya uğrayan gazete, 1960 Mayısında Tahkikat Komisyonu tarafından süresiz olarak kapatılmış, yeniden yayınlanması 28 Mayıs sabahından itibaren gerçekleşmiştir.

Bünyesinde bir çok köşe yazarı bulunduran gazete dört sayfadan oluşuyordu. 1960 yılında künyesi şöyle idi "Sahip ve baş muhariri yazı işlerini fiilen idare eden Derviş S. Taşman, umumi nesriyat müdürü Fethi Taşman."

Gazete çok açık ve keskin bir şekilde DP iktidarına karşı muhalefetini her zaman sürdürdü. Öyle ki 1960 yılının ilk günü gazetenin birinci sayfasında yayınlanan baş yazı Sadrettin Çanga imzasını taşıyordu ve gazetenin yayın politikasını aşıkça ortaya koyuyordu. Yazı şöyle idi

"GÜNAYDIN 1960"

Sadrettin Çanga

Günaydın 1960 ... Hoş geldin diyoruz sana ... Merak içindeyiz, ümitler içinde olmaya zorluyoruz kendimizi. Bakalım neler getireceksin bize ? Bizleri sakın obur, gözleri doymaz kimseler görme. İstediklerimiz yalnızca insanca yaşamının istediklerinden olacak. Her insanın hakkı olan şeyleri isteyeceğiz senden. Çok değil, bak işte mesela:

Ucuzluk istiyoruz, refaha kavuşmak istiyoruz. Hayat pahalılığı canımıza tak dedi. Karın tokluğuna çalışıyor, karnımızı bile doyuramıyoruz. Çehrelerimiz soluyor, hastalanıyoruz doktor ve ilaç parası veremiyoruz. Refah hayal edemeyecek kadar uzak, huzur hakikat olmayak kadar rüya...

Sıkıntıdan kurtulmak, medeni vasıtalarından mahrum kalmamak ve dirlik, düzen istiyoruz. Halâ demokrasiyi arıyoruz. Vatandaş olarak eşit muamele bekliyoruz, alınmış hakların iadesini istiyoruz. Canımızın ve malımızın emniyetini düşünüyoruz halâ... Her çeşit hürriyetlerin normale avdetinin hasreti içindeyiz. Partizanlık elletinin tedavi edilmesini, şiddet tedbirlerinin kaldırılmasını, baskıların son bulmasını, kısaca, anlayacağın, insaf ve vicdan duygusu istiyoruz.

Hiç de kanaatkâr görünmüyoruz değil mi ?... kalbuki öylesine kanaatkârsınız ki! Bütün bunlardan mahrum olmamıza rağmen yasayabilmemiz kanaatkârlık sayılmaz mı ?

Maamafih sen basını hür ve mahkum gazetecilerinin affını sağlar, rejim teminatı gerektiren müesseseleri ihya eden ve ... Evet ve DP iktidarından bu milleti kurtarırsan seni bağrımıza basarız.

İste o zaman gönlümüzün en temiz duygularıyla sana Günaydın 1960 has geldin demek beyhude olmaz..." (1).

(1) Yeni Ant Gazetesi, 1 Ocak 1960, s.1

**B- DP'NİN YAYIN ORGANI KONUMUNDAKİ HAKİMİYET
MİLLETİNDİR GAZETESİ**

Bursa basınındaki siyasallaşma sürecinin ikinci yayın organı olarak Hakimiyet Gazetesini görüyoruz. 1946 Genel Seçimi öncesinde 9 Mayıs 1946'dan itibaren dönemin muhalefet partisi olan Demokrat Parti'nin Bursa il örgütü tarafından DOĞRU isimli gazete çıkarılıyordu. Gazetenin imtiyaz sahibi DP İl Başkanı Dr. Hayri Ömer Onur idi. Yayın izmet Bozdağ tarafından yönetilmekteydi.

Başlangıçta haftada iki gün (pazartesi ve perşembe) yayınlanmakta olan Doğru, daha sonra muhalefet yayın organı olarak gördüğü ilgiden ötürü günlük yayına dönmüştür. Ne var ki gazetenin yönetimi bir süre sonra DP içinde sorunlar yaratmaya başlamış, bunun üzerine gazete Hayri Terzioğlu tarafından alınarak parti ile ilişkisi kesilmiştir. DOĞRU 1949 yılı aralık ayı sonuna değin yayınını sürdürmüştür. 1 Ocak 1950'den itibaren yerini Hakimiyet Milletindir Gazetesi'ne bırakmıştır. Demokrat Partinin yayın organı olan gazetenin sahibi kuruluşundan, Bursa Gazetecilik ve Yayın A.Ş.'ye 1974'de satılışına kadar Hayri Terzioğlu idi. 4 sayfadan oluşan Hakimiyet Milletindir Gazetesi "Günlük siyasi gazete" sloganı taşıyordu. Gazetenin 1960'da mesul müdürü Mustafa Tayla, Mesisi İsmet Bozdağ idi. Gazete 1 Ocak 1960'da II yaşına geldiğini şu yazıyla okuyucularına duyuruyordu:

"HAKİMİYET II YAŞINDA"

Hakimiyet elinizdeki bu sayısı ile yeni bir yılın eşğine adımını atmış bulunuyor. 1960 yılı Hakimiyet için ayrı bir özellik taşımaktadır. Gazetemiz nesir hayatına başladığı günden bu yana, bu gün tam 10 yıl geçmiş bulunuyor. Dile kolay ... 1 Ocak 1950 hakimiyet'in nesir hayatına başladığı ilk günü ifade etmektedir. Su halde bugün Hakimiyet 10 yaşını tamamlamış, II yaşına girmiş bulunuyor.

Bu 10 yıl acı ve tatlı, Hgakimiyet mensupları için bir ömür boyu anılacak hatıralarla doludur.

Gazetemiz ilk nüshasından itibaren, okuyucularına karşın ne vaat etmiş, ne söylemişse bunlara hassasiyetle sadık kalmaya ve okuyucularını yakın alakalarına layık olmaya çalışmıştır. Büyük yangın felaketinde bütün tesislerimizin yok olması dahi bizi yolumuzdan alı koyamamış, yabancı tesislerde, alışılmamış evsaf ve tertip te olsa okuyucularımıza hizmet bizler için zefkli bir vazife olmuştur.

Hakimiyet - İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerimizin dışında, en çok okunan, en çok tiraj sahibi bir gazete olarak iftihar etmektedir. Halen Avrupa'dan getirttiğimiz llnotype makinesinde dizilmekte olan gazetemiz otomatik baskı makinemizin de faaliyete geçmesi

ile pek yakın bir gelecekte daha sevimli bir hüvviyetle karşımıza çıkacaktır. Şimdilik yüzde yüz muvaffak olduğumuzu elbette iddia etmiyoruz. Fakat mütavazi imkanlarımızla okuyucularımızın arzu ve temayüllerine cevap verebilmek için çalıştığımızı ve bundan sonra da aynı yolda gayret sarfedeceğimizi samimiyetle belirtmek isteriz.

Pek muhterem okuyucularımızın alakaları devam ettiği müddetçe, imkanlarımızı arttırmak, inkişaf etmek ve böylece sizlere daha iyi hizmet edebilmek başlıca gayemizdir.

"İlk gününü idrak ettiğimiz 1960 yılının milletimiz için hayırlı, başarılı, bereketli bir yıl olmasını temenni eder yeni yılın bütün hür dünya milletlerine sulh ve sükün getirmesini dileriz." (2).

(2) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 1 Ocak 1960, s.1

II- 1960 YILI GAZETE MANSET VE HABERLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

1960 Yılında Bursa'da iki gazetenin hakimiyeti göze çarpmaktadır. Bu iki gazete son derece "tarafılı" ve "yönlendirici" yayınlarla okuyucuya ulaşmışlardır. Öyleki bir gazetede manset olan bir haber, diğerinde tek sütun bile yer almazken, olaylara yaklaşım ve sunuda da farklılıklar göze çarpmaktadır.

Örneğin 60 yılının Ocak ayında Türkiye kamuoyunu çok yakından ilgilendiren Başbakan Adnan Menderes ile muhalefet lideri İsmet İnönü arasındaki söz düellosu Ant ve Hakimiyet gazetelerinde şöyle yer almıştır. ANT gazetesi "CHP GENEL BAŞKANI UNÖNÜ DÜN MENDERES'E CEVAP VERDİ" (3). Başlığı ile ünönünün sözlerine yer verirken, aynı tarihli Hakimiyet Milletindir Gazetesi "Başvekilin İnönü'ye 3. Cevabı" (4). başlığı ile Menderes'in sözlerine yer vermiştir.

Bu örnekleri daha somut olarak aşağıda 6 aylık dökümünü verdiğimizde yaşanacaktır. Karşılaştırmalı örneklerde 27 Mayıs ihtilali öncesinde "özgür basın" özleminin yaşanmasına karşılık basının "tarafsızlık ve objektiflik" ölçülerinde sapma olduğu da göze çarpacaktır. Bu dönem için söylenecek şeylerden biri de basının asla tarafsız davranmadığıdır.

(3) Yeni Ant Gazetesi, 12 Ocak 1960, s.1

(4) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 12 Ocak 1960, s.1

A- OCAK AYI

Ocak ayının gazete arşivlerine yansıyan en önemli olayı şüphesiz CHP Bursa İl Kongresi ile Başbakan Adnan Menderes'in Adana ve çevresine yaptığı gezidir. Bunun ötesinde diğer dikkat çekici husus ise Başbakan Menderes ile muhalefet lideri İsmet İnönü arasındaki "söz duellosu" nun başlamasıdır. Dönemin en etkili muhalif gazetesi olan Yeni Ant Başbakanın Adana gezisi ile ilgili tek sütun bile haber vermezken, iktidar yanlısı Hakimiyet Milletindir Gazetesi ise adeta şehirde yapılan CHP İl Kongresini görmezlikten gelir. Yüzlerce kişiyi ilgilendiren ve yine bir o kadar kişinin yaşadığı olay bir yerel gazete olan Hakimiyet Milletindir'de tek sütun haber olmaktan öteye gidemez.

Menderes ile İnönü arasındaki söz duellosunun başlangıç noktası olan CHP Bursa İl Kongresi'nde yaptığı konuşma ile İnönü Menderes'e yaylım atesi açıyordu. İnönü'nün sözleri Yeni Ant Gazetesi'ne şöyle yansiyordu: "Masum vatandaşlara seçim kaybolsada iktidarı bırakmayacakları kanaati verilmek isteniyor. Vatandaşlarım emin olsunlar ki seçimi kaybedecek olanlar iktidarda kalmak isterlerse, dünya başlarına yıkılacaktır. Dünyanın başlarına yıkılması için ben, tasavvur ettikleri, tasavvur edecekleri derslerin en ağırını onlara öğretmesini bileceğim"⁽⁵⁾.

⁽⁵⁾ Yeni Ant Gazetesi, 11 Ocak 1960, s.1

Menderes'in buna cevap vermesi ile iki lider arasında büyük bir düello başladı. Menderes her konuşmasında muhalefeti "ihtilale hazırlamakla" suçluyordu. Bu arada iki gazete bu sözlü kavgaya sayfalarında geniş yer ayırıyorlardı. Ancak Yeni Ant "İnönü Menderes'e cevap verdi" (6), Hakimiyet Milletindir Gazetesi ise "Başvekilimiz İnönü'ye cevap verdi" (7) Başlıkları ile olaya nasıl tarafsız baktıklarını gözler önüne seriyorlardı. İşte bazı tarihler ve mansetler :

(6) Yeni Ant Gazetesi, 12 Ocak 1960, s.1

(7) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 13 Ocak 1960, s.1

YENİ ANT GAZETESİ**4 OCAK**

Orhangazi'de bir CHP
ocacı yıkılmak isteniyor.
(Adana gezisi ile ilgili
tek sütun haber yok.)

7 OCAK

Inönü'nün Bursa seyahati
geniş ilgi uyandırdı.

10 OCAK

Bursa'lılar İsmet İnönü'yü
dün tezahüratla karşıladı.

11 OCAK

Inönü: "Seçimi kaybedecek
olanlar iktidarda kalmak
isterlerse dünya başlarına
yıkılır" dedi.

CHP Bursa İl Kongresi
heyecan içinde yapıldı.

HAKİMİYET MİLLETİNDİR GAZETESİ**4 OCAK**

Başvekili Adana'da yüzbinler
karşıladı: "Yeni, mamur,
müreffeh bir Türkiye
yaratılacaktır.

7 OCAK

Mersin Rafineri Tesislerinin
temeli dün Başvekilimiz
tarafından atıldı.

10 OCAK

Milli gelirimizde yükselme
kaydedildi.

(Inönü'nün Bursa'ya gelişini
tek sütunda duyuruluyor.)

Başvekilimiz İnönü'ye cevap
verdi.

11 OCAK

CHP İl Kongresi dün yapıldı.

B- SUBAT AYI

Subat ayına girildiğinde Türkiye'nin gündemine "erken seçime mi gidiliyor?" sorusu yerleşmişti. Bu dönemde liderlerin geniş kapsamlı yurt gezileri ile ocak ayı sonunda yayına başlayan Radyo Gazetesi basında geniş yankı uyandırdı. Şubat ayında da yine İnönü ile Radyo Gazetesi arasında söz düellosu devam etti.

Şubat ayı basında Konya'ya giden İnönü'nün gezisinde polisin halka karşı göz yaşartıcı bomba kullanması, polisle halk arasında çatışmaların doğmasına neden olmuştur. Bu olayın Yeni Ant Gazetesine yansımaları yine ilk sayfadan ve manşetten verilmişti. Hakimiyet Milletindir Gazetesi'nde ise bu konu tek satır haber olmazken Radyo Gazetesinin İnönü'ye verdiği cevabın tam metni sayfaları dolduruyordu.

Başbakan Adnan Menderes'in 12 Şubat'ta Maraş'ın düşman işgalinden kurtuluşu nedeniyle bu kente yaptığı gezi Hakimiyet Milletindir Gazetesi'nde "Dün onbinlerce Maraş'lı iki bayramı birarada kutladı" (e) başlığı ile manşetten yayınladı. Menderes'e yapılan sevgi gösterilerinin "Başvekilimizi bütün Maraş candan ve içten gelen muazzam tezahüratla karşılanmıştır" cümleleriyle verildiği haber gazetede bütün ayrıntılarıyla yer almıştı.

(e) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 13 Şubat 1960, s.1

Buna karşın CHP'nin yayın organı konumundaki Yeni Ant Gazetesi ise olayı "Maras'ta dün hadise çıkmadı" (9) başlığıyla verilirken haberin çatısı Maras'ın düşman işgalinden kurtuluşu nedeniyle düzenlenen tören ve halkın Kasım Gülek'e gösterdiği "yoğun" ilgi üzerine kurulmuştu. Haberde Maras Belediye hoporlörünün sık sık ve tören vaktine kadar "Menderes'i alkışlayın ve alkışları kesmeyin" (10) şeklinde yayın yaptığı da yer almaktaydı. Yazıda ayrıca Menderea'in gazeteciler için "yakından takipten vazgeçsinler, normal takip yapsınlar" (11) uyarısında bulunduğu da yer alıyordu. Haberde tören kapsamında verilen yemeğe muhalif gazetecilerin davet edilmediği belirtilirken diğer gazetede bu n konuyla ilgili tek bir söz dahi yoktu.

Bu arada mecliste milletvekilleri her vesileyle birbirlerini yumrukluyor, dövüyor ve küfürleşiyorlardı. TBMM tam anlamıyla milletin aynası haline gelmişti. Basında bu kavgadan tarafta ve her vesileyle karşı tarafa gereken cezayı verebiliyordu. Ama bu durum kimseyi rahatsız etmiyordu. Çünkü basit vatandaştan yöneticiye kadar herkesim kavga etme hususunda adeta birleşiyordu. Meclisin 1 Mart'ta tatile girmesiyle bu kavga alanı eksildi ama milletvekillerinin memlekete dağılması tahrik unsurlarının daha da artmasına neden oldu.

(9) Yeni Ant Gazetesi, 13 Şubat 1960, s.1

(10) Yeni Ant Gazetesi, 13 Şubat 1960, s.1

(11) Yeni Ant Gazetesi, 13 Şubat 1960, s.1

YENİ ANT GAZETESİ

1 ŞUBAT

Seçim kampanyası ile ilgili hazırlık mı?

Yenişehir D.Parti kongresinde seri tartışmalar oldu.

8 ŞUBAT

Konya'da halka göz yaşartıcı bomba kullanıldı. İnönü "Bu gidiş iktidarın sakat bir telaşesidir" dedi.

13 ŞUBAT

Maras'ta dün hadise çıkmadı.
(tek sütun)

HAKİMİYET MİLLETİNDİR GAZETESİ

1 ŞUBAT

Başvekilimiz bugün Kırşehir'e gidiyor.

D. Parti Yenişehir kongresi dün yapıldı.

8 ŞUBAT

Radyo Gazetesi'nin dün akşam ki yayını: "İNÖNÜ TÜRK MİLLETİNE DÜŞMANDIR."

13 ŞUBAT

Dün, onbinlerce Maras'lı iki bayramı bir arada kutladı.

Her iki gazete halkı "bir şeylere" hazırlama politikası güdüyordu. Hakimiyet Milletindir Gazetesi "DP iktidarının çok güçlü olduğunu ve asla -seçimle bile yıkılamayacağını empoze etmeye çalışıyor, CHP'nin de bu durumu bildiğinden seçimden kaçtığı"nı vurguluyordu. Yeni Ant ise hükümetin asla demokratik yollardan iktidarı bırakmayacağını, halkın basının aydın ve askerinin huzursuz olduğunu ve kesinlikle bir ihtilalin her zaman beklenebileceğini yazıyordu.

Bu arada Yeni Ant Gazetesi Şubat ayında başlattığı "Geçmiş Zaman Olur ki" köşesinde Menderes ve Bayar'ın seçimler öncesinde ve çoğunlukla 1950'de söylediği sözler, vaatler anlatılıyor, her iki liderinde ne kadar değiştiği ve amaçlarından ne kadar uzaklaştığı vurgulanıyordu. Hakimiyet Milletindir Gazetesi ise buna karşılık "fiyatlarda düşme oluyor", (14) "DP'li genç kız Menderes'i iftara davet etti" (15) gibi haberleri birinci sayfadan ve çoğunlukla mansetten yayınlıyordu. Onun amacı ise şüphesiz Menderes'i halkın hala çok sevdiği ve her konuda başarılarının devam ettiğinin duyurulması idi.

(14) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 7 Mart 1960, s.1

(15) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 3 Mart 1960, s.1

YENİ ANT GAZETESİ

1 MART

Telefonlara
sessiz zam

3 MART

İkizlere İsmet ve
Gülek ismini koydu

7 MART

Ölüm adedi
bu ay arttı

20 MART

İktidar seçim
hazırlığı içinde

HAKİMİYET MİLLETİNDİR GAZETESİ

1 MART

Orhaneli yeni
içme suyuna kavuştu

3 MART

DP'li genç kız Menderes'i
iftara davet etti

7 MART

Fiyatlarda devamlı
bir düşme oluyor

20 MART

Demoktar Parti'ye
iltihaklar devam ediyor

D- NISAN AYI

Nisan ayında iç politika oldukça yoğun ve sıkıntılı günlerin yaşandığı bir ay oldu. Ünlü tahkikat komisyonu'nun kurulduğu, Ankara ve İstanbul'da "örfi idare"nin ilan edildiği basına karşı sert yaptırımların uygulandığı nesir yaşınının sıkça kullanıldığı özetle baskıların arttığı bir dönemdir. Bu dönemde özellikle muhalif gazeteler Bursa'da Yeni Ant gece yarısı operasyonları ile boş sayfalarla yayınlanmıştır.

Demokrat Parti'nin tüm yurttaki siyasi parti kongrelerini iptal ettiği bu ayda İnönü'nün Kayseri'ye gitmek istemesi oldukça büyük bir sorun yaratmıştır. Kayseri İl Kongresi nedeniyle bu kente giden İnönü'ye iptal edildiği gerekçesiyle gelmemesi için vali tarafından telgraf çekilir. Buna sinirlenen İnönü Kayseri'ye gelir.

Olayı Yeni Ant Gazetesi "100.000 Kayserili İnönü'yü büyük heyecanla karşıladı" (16) Manşeti ile veriyordu. Haberde şehrin ağır makineli silahlarla askeri kordon altında olduğu, İnönü'nün treninin bekletildiği için 3.5 saatlik bir gecikmeyle şehre girdiği ve kendisi için sayısız kurban kesildiği yazılıyordu. Habere çok geniş yer veren gazete İnönü'nün sağlık ve moral durumunun iyi olduğunu da belirtmekten geri kalmıyordu.

(16) Yeni Ant Gazetesi, 3 Nisan 1960, s.1

Aynı tarihli Hakimiyet Milletindir Gazetesi'nde ise Radyo Gazetesi'nin İnönü'nün gezisine duyduğu tepki yer almaktaydı. Gazetede ne İnönü'yü karşılayan yüzbinler ne de durdurulan tren yer alıyordu. Gazete "İnönü'nün Kayseri gezisi tertiptir." (17) başlığı ile "CHP Genel Başkanı hadise çıkarmak gayreti içindedir." (18) deniliyordu. Yazıda "A Paşam ne gidersen alemle cebelleşmeye. Meclise dana götürmeden götüreceğim diye kısa telgrafı içine tehdidi sıkıştırıvermiş. Tıpkı mahalle çocukları gibi ... Yakışır mı paşam sana bu şimdi" (19) denilerek alaycı bir üslup da kullanılmıştır. Radyo Gazetesi yayınının yazıya döküldüğü bu haberde kongre yapılmamasına rağmen İnönü'nün Kayseri'ye bosuna gittiği vurgulanıyordu.

Nisan ayının 4. günü ise Türkiye'nin gündeminde İnönü'nün Yeşilhisar'a girip giremeyeceği vardı. Yeni Ant Gazetesi sürmansetten "İnönü Yeşilhisar'a sokulmadı" (20) derken Hakimiyet Milletindir Gazetesi "İsmet İnönü dün de Yeşilhisar'a gitmek teşebbüsünde bulundu." (21) diyordu. Sanırız bu iki başlık gazetelerin konuya yaklaşım biçimini net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Nisan ayının ilk yarısında yerel gazetelerde DP Bursa Milletvekili Recep Kırım ile CHP İl İdare Kurulu üyesi ve

(17) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 3 Nisan 1960, s.1

(18) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 3 Nisan 1960, s.1

(19) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 3 Nisan 1960, s.1

(20) Yeni Ant Gazetesi, 4 Nisan 1960, s.1

(21) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 4 Nisan 1960, s.1

Ant Gazetesinin yazarı Sadrettin Çanga arasında "dedikodu" sınırlarını yakalayan bir tartışma olur. Her iki gazete de sürekli olarak bu konuyu farklı yorumlarla okuyucularına aktarırlar. Öyle bir zaman gelir ki konuya Sükraniye Mahallesi halkı karışır ve Yeni Ant Gazetesi'nde yazılanlar yalanlanarak DP'ye geçişler gerçekleşir.

Çok hareketli geçen nisanda Demokrat Parti Meclis Grubu ayın 12'sinde olağanüstü bir toplantı yaparak CHP hakkında meclis tahkikatı açılmasına karar verir. Olayı Yeni Ant Gazetesi "Nihayet : CHP hakkında tahkikat" (22) başlığı ile verirken Hakimiyet Milletindir Gazetesi daha yumuşak bir üslup kullanıyor, Gazetesi'nin başlığı ise "CHP hakkında meclis tahkikatı önergesi BM meclisine sevk ediliyor." (23) olarak şekilleniyor.

İki gün sonra toplanan DP Grubu bu tahkikatın açılmasını meclis başkanlığından talep eden ve Denizli Milletvekili Baha Aksit ile Bursa Milletvekili Mazlum Kayalar tarafından hazırlanan önergeyi çoğunlukla kabul etti. 15 kişiden oluşan tahkikat komisyonu ilk toplantısında 3 yasak kararı aldı. Buna göre "partilerin kongreleri, toplantıları, bütün siyasi parti faaliyetleri, yeni teşkilat kurmaları ; Komisyonu'nun faaliyetleri ile ilgili bütün yayınlar; Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin tahkikat

(22) Yeni Ant Gazetesi, 13 Nisan 1960, s.1

(23) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 13 Nisan 1960, s.1

kararı ile ilgili müzakerelerin yayını" (24) yasaktı.

Bu kararın etkisi hemen ertesi gün kendini gösterdi. 19 Nisan 1960 tarihli Yeni Ant Gazetesi ilk sayfada Atatürk ün Gençliğe Hitabesi ile İstiklal Marşı'nı büyük puntolarla yayınladı. Gazetenin hemen hemen her sayfasında büyük boşluklar vardı. Yazılan sadece başlığının yer aldığı gazetede "TBMM Tahkikat Encümeni'nin nesir yasağı" (25) başlıklı bir yazı ve günlük hayata, sanata ve edebiyata dair haberler yer alıyordu.

Aynı gün Hakimiyet Milletindir Gazetesi ise "CHP hakkında Meclis Tahkikatı açıldı" (26) haberini mansetten verirken tahkikat encümeninin kararları en geniş haliyle gazetede yer alıyordu. Ertesi gün Yeni Ant Gazetesi'nde Sadrettin Çanga imzası ile "DP'lilere açık mektup" (27) başlığı ile bir yazı yayınlanır. Yazıda DP yöneticilerine hitap edilmekte ve 1946'da yapılan mücadelenin 1960'da çizgisinden ayrıldığı ve duyarlı Demokrat Partililerin bu gidişe "dur" demesi gerektiği vurgulanıyordu. Hakimiyet Milletindir Gazetesi'nde ise aynı gün İsmet İnönü'nün mecliste ihtilalden bahsettiği mansetten veriliyordu. 21 Nisan tarihli Yeni Ant Gazetesi toplatılır. Ertesi gün Yeni Ant olayı okuyucularına şöyle duyurur. "Gazetemiz dün sabah

(24) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 19 Nisan 1960, s.4

(25) Yeni Ant Gazetesi, 19 Nisan 1960, s.1

(26) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 19 Nisan 1960, s.1

(27) Yeni Ant Gazetesi, 20 Nisan 1960, s.1

toplatıldı. Hangi yazı ve haberden dolayı toplatıldığı bilinmiyor." (28) 27 Nisan'da ise Yeni Ant Gazetesi'nde "Yasaklara saygı" (29) başlığı ile yazan Sadrettin Çanga yasak kararlarının Radyo için uygulanmadığını belirterek Radyo hakkında da takibat yapılması gerektiğini vurguluyordu.

27 Nisan'da "Tahkikat Komisyonlarına olağan üstü yetki veren kanun" tasarısını komisyon kabul ediyordu. Kanunun kabulünün ertesi günü İstanbul'da iki büyük öğrenci hareketi oldu. Olayların büyümesi üzerine hükümet "örfi idare" ilan etti. İstanbul Üniversitesi tatil edildi ve gece sokağa çıkma yasağı oldu.

Tabii alışılmış olduğu gibi "neşir yasağı" işletilmeye başladı. 29 Nisan tarihli Yeni Ant Gazetesi "İstanbul ve Ankara'daki hadiseler hakkında neşir yasağı konu" (30) manşeti ile Bursa CMU Mu. Necdet Oktay imzalı kararı yayınladı. Olaylar üzerine İstanbul Örfi İdare Kumandanlığı'nın iki numaralı tebliği ile "Gazeteler siyah başlıkla çıkmayacak" (31) deniliyordu.

Bu nesir yasakları aslında, tamamen iktidarın eleyhinde sonuç veriyordu. Zira böyle önemli olaylar olurken vatandaşın normal yollardan bilgi edinmesini

(28) Yeni Ant Gazetesi, 22 Nisan 1960, s.1

(29) Yeni Ant Gazetesi, 27 Nisan 1960, s.1

(30) Yeni Ant Gazetesi, 29 Nisan 1960, s.1

(31) Yeni Ant Gazetesi, 29 Nisan 1960, s.1

önlemek, kaçınılmaz olarak "fısıltı gazetesinin" ve geniş çapta dedikodu mekanizmasının ortaya çıkmasına yol açmıştı. Gerçekleri saptıran bir çok olay yaşanmıştı. Örneğin 28 Nisan olaylarında iki öğrenci ölmüştü. Fısıltı gazetesi derhal bu rakamı altmışa, yetmiş ve daha fazlasına yükseltti. O günlerde başkentteki ve İstanbul'daki vatandaşların çoğunluğu bu haberlere istenlikle inanıyordu (32).

Başbakan Adnan Menderes olayların ertesi günü radyodan halka hitap etti. 30 Nisan 1960 tarihli Hakimiyet Milletindir Gazetesi Menderes'in yaptığı konuşmanın tam metnini yayınladı. Yeni Ant'ta yine konuyla ilgili en ufak bir haber yer almıyordu. Menderes'in Hakimiyet Milletindir Gazetesi'nde yayınlanan konuşmasında dikkat çekici olan konu Başbakanın halkı takriklere kapılmamaları konusunda uyarması, yalan haberlere inanmamalarını istemesiydi.

Nisan ayı bünyesinde son derece önemli olayları barındırarak mayıs ayının doğum sancılarını hissettirmiş tir.

(32) Enver Durmus, Yassıada'dan İmralıya, İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 1990, s.266-279

YENİ ANT GAZETESİ

HAKİMİYET MİLLETİNDİR GAZETESİ

1 NISAN

1 NISAN

Adana'da DP'liler dün CHP'lilere
kazma, sopa ve taşla hücum ettiler

Bu yıl 180 bin tondan
fazla krom satılacak

3 NISAN

3 NISAN

100.000 Kayserili İnönü'yü
büyük heyecanla karşıladı.

İnönü'nün Kayseri
gezisi tertiptir.

4 NISAN

4 NISAN

İnönü Yeşilhisara sokulmadı

CHP G. BAŞKANI
HADİSE PESİNDE

8 NISAN

8 NISAN

DP Grubu CHP hakkında Meclis
Tahkikatı açılmasını istedi.

CHP hakkında M. Tahkikatı
açılıyor.

13 NISAN

13 NISAN

NIHAYET: CHP
hakkında tahkikat

CHP hakkında Meclis tahkikatı
önergisi BM Meclisine sevk
ediliyor.

19 NISAN

İstiklal Marşı Ata'nın Gençliğe Hitabesi

TBMM Tahkikat Encümeninin

19 NISAN

NEŞİR YASAĞI

CHP hakkında Meclis

(gazetenin ilk sayfasında büyük
boşluklar var.)

Tahkikatı açıldı.

YENİ ANT GAZETESİ

20 NISAN

Ankara'da 10 bin kişi dün
I.Inönü'ye tezahürat yaptı.
Gaz bombalı polisler cop
kullandı ve 26 kişi adliyeye
sevkedildi.

22 NISAN

Gazetemiz dün
sabah toplatıldı.
Hangi haber ve yazıdan
dolayı toplatıldığı
bilinmiyor.

26 NISAN

CHP'LİLER MECLİSİ
DÜN TERKETTİLER.

27 NISAN

Tahkikat komisyonlarına
olağanüstü yetki veren
kanun tasarısını komisyon
kabul etti.

28 NISAN

NESİR YASAĞI
(Gazetenin ilk
sayfasında büyük boşluk var)

HAKİMİYET MİLLETİNDİR GAZETESİ

20 NISAN

Ismet İnönü Mecliste
ihtilalden bahsetmiş.

22 NISAN

Bölükbaşı ve 2 CHP
Mebusu ceza aldı.

26 NISAN

Tahkikat Encümenlerinin
vazife ve yetkileri
teklifte tespit ediliyor.

27 NISAN

Basvekil bugün İran'a gidiyor

28 NISAN

Tahkikat Encümenin yetkileriyle
ilgili teklif Mecliste kanunlaştı

E- MAYIS AYI

Mayıs ayı iktidar muhalefet ve basın ilişkilerinin iyice gerginleştiği son derece elektirikli bir havanın hakim olduğu sıkıntılı günleri yansıtır. Bu ay boyunca bir çok gazete süresiz olarak kapatılmış, basına karşı uygulanan sansür şiddetlenmiştir.

2 Mayıs'da Bursa Eğitim Enstitüsü öğrencileri tarafından sessiz bir yürüyüş yapılmıştır. Öğrenciler Yeni Ant Gazetesine "İnkılap çocukları olarak Atatürk inkılaplarının izinde olduğumuzu ifade etmek için ihtiram duruşu yapmak istedik" (33) demecini vermişlerdir. Aynı öğrenciler Hakimiyet Milletindir Gazetesi'ne ise "Biz Hükümet icraatini tenkit veya tasvip edecek durumda değiliz. Siyasetle hiçbir şekilde alakamız yok" (34) demişlerdir.

Yeni Ant Gazetesi yazarı gazeteci Necati Akgün ise o günü şöyle anlatıyor." İstanbul Ankara'da gençlerin ayaklanmaları Bursa'ya da sıçradı. 3 Mayıs 1960 günü o yılların Bursa'da en yüksek okulu olan Eğitim Enstitüsü öğrencilerinden bir grup Atatürk anıtı önünde toplanıp, DP iktidarını protesto eden slogan attılar. Slogandan başka hiçbir hareket yapmayan Eğitim Enstitüsü öğrencilerinin üstüne polisten ziyade Demokrat Parti'nin tanınmış bazı

(33) Yeni Ant Gazetesi, 3 Mayıs 1960, s.1

(34) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 3 Mayıs 1960, s.1

kabadayı militanları saldırdılar. Gösteri yapan öğrencilerden 16'sı yakalanarak Ağır Ceza Mahkemesi' ne sevk edildiler. Gençler ilk duruşmalarında beraat ederek serbest bırakıldılar."

İşte aynı olay ve üç ayrı anlatım ... Bu yorumu ve "tarafllılığa" örnek oluşturacak bir başka olay da yine Mayıs ayı içinde yaşandı. Tarihe "555 K" olarak da geçen olayı yine 3 ayrı belgeden inceleyelim. Yeni Ant yani Bursa'nın en etkili muhalif gazetesi olayı şu başlıkla veriyor. "Ankara'da büyük nümayiş" (35) Yazıda Kızılay Meydanı'nı Gazi Osman Paşa marşı ile beraber 25 bin kişinin "istifa" nidaları ile cınlattığı belirtilerek 37 kişinin tutuklandığı vurgulanıyor. 2 saat süren "nümayişler" sırasında ise Başbakan'ın 3 defa otomobille gelerek halka hitap etmek istediği belirtiliyor.

Hakimiyet Milletindir Gazetesi ise olayı "Ankara'da Bayar, Koraltan, Menderes'e sevgi gösterisi" (36) manşeti ile duyuruyor. Yazı şöyle devam ediyor "Kızılay'da birkaç yiz kişi numayise yeltendi. Hadise yerine gelen devlet büyüklerimize lehte tezahürat yapıldı. Dahiliye dünkü tertipleri açıklayan bir tebliğ neşretti" (37).

(35) Yeni Ant Gazetesi, 6 Mayıs 1960, s.1

(36) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 6 Mayıs 1960, s.1

(37) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 6 Mayıs 1960, s.1

Aynı tarihli ve aynı olayı anlatan iki gazetede iki ayrı dünya. Birinde 25 bin kişi Başbakan istifa diye sloganlar atıyor, diğesinde bir merkezden idare edilen kombine bir topluluk -ki 100-200 kişi kadar- "numayış" çıkarıyor. Halk ise Başbakana ve hükümete sevgi gösterilerinde bulunuyor.

Olayı hükümet kanadında yaşayan Adnan Menderes'in son dönem özel Kalem Müdürlüğü'nü yapmış olan Ercüment Yavuzalp Menderes'le Anılar Kitabında o günü şöyle anlatıyor. "27 Mayıs öncesinin en önemlilerinden olan malum Kızılay Meydanı olaylarından hemen sonra Bayar Başbakanlığa geldi. Bir süre Başbakanın yanında kaldı. Bu ara İçişleri Bakanı Namık Gedik bir yere telefon etmek için benim odama gelmişti. Birden kapı açıldı ve Bayar içeri daldı. Büyük bir hiddet içinde olduğu yüzünden anlaşılıyordu. Ancak diğerlerinin aksine, paniğe kapılmış bir hali yoktu. Odanın ortasına kadar geldi ve Namık Gedik'e (Namık Bey doğru Kızılay'a gidin. kalabalığın derhal dağılmasını aksi halde ateş edileceğini megafonlarla ilan edin) dedi.

Bir hayli telaşlı olan Gedik sadece (başüstüne bey efendi) dedi ve hızla ayrıldı. Bayar da Başbakan odasına geri döndü. Allahtan güvenlik görevlilerinin dirayeti sayesinde üzücü bir gelişmeye meydan verilmeden kalabalık dağıldı." (36)

(36) Ercüment Yavuzalp, "Menderes'le Anılar", Ankara, Bilgi Yayınları, 1991, s.45

Gazetelerin süresiz kapatıldığı Mayıs ayında Yeni Ant Gazetesi'de bu furyadan nasibini alır. 9 Mayıs günü kapatılan gazete 27 Mayıs ihtilalinin ertesi günü izin almaya bile gerek görmeksizin çalışanları tarafından açılmış ve ertesi gün yayın hayatına yeniden başlamıştır.

Olayı dönemi yaşayan gazeteci Necati Akgün şöyle anlatıyor: "10 Mayıs günü benimde çalıştığım ve tek muhalefet gazetesi olan Yeni Ant Gazetesi Tahkikat Komisyonunun kararı ile süresiz kapatıldı. Gazetenin matbaası ve çalıştığımız odalar mühürlendi. Gelen kararda da gazetenin süresiz kapatıldığı, sorumluları ve çalışanları hakkında soruşturmanın yapılacağı bildiriliyordu. Hiçbir mahkeme kararı olmaksızın sorgusuz sualsiz gazetenin kapatılmasından, sorumlular ve biz çalışanlar "DP iktidarının neler yapacağı" beklentisi içine girdik. Aslında sorgu-sual ve hapsolünmalara Demokrat Parti iktidarı zamanında alıştığımız için fazla heyecana kapılmıyorduk. Sadece gazeteyi çıkaramamanın üzüntüsünü yaşıyorduk"

İç politikadaki bu sıkıntılı günleri başbakan doğduğu topraklara giderek atmak istedi. 11 Mayıs'ta meclis 10 gün tatil edildi ve Menderes Ege'de bir geziye çıktı. 15 Mayıs ta İzmir'e gelen Menderes'i coşkulu bir kalabalık karşıladı. Hakimiyet Milletindir gazetesi olayı "Ege, dün

Başvekilimizi bağrına bastı" (39) manşeti ile duyuruyordu. Menderes'e gösterilen sıcak ilginin anlatıldığını yazının şöyle idi "Adnan Menderes'i İzmir'de 300 bin kişi karşıladı. Menderes (biz milletin reyi ile vazife başındayız ve milletin reyi olmadan bir santim kıyıldamak niyetinde değiliz) dedi. Menderes son olayların iç yüzünü bütün çıplaklığı ile anlattı" (40).

Menderes 25 Mayıs'da Eskişehir'de idi. Yine çok büyük kalabalıklar tarafından karşılandığı bildirilen bu gezi için Hakimiyet Milletindir Gazetesi "Başvekilimizi Eskişehir'de dün 150 bin vatandaş karşıladı" (41) Manşetini atıyordu.

Menderes özellikle Mayıs ayı içinde konuşmaların tümünde seçimden bahsetmiş ve "İktidara gelmenin veya iktidardan gitmenin seçimden başka yolu olmadığını kabul etmemiz lazımdır." (42) Diyerek adeta 2 gün sonra olacak "ihtilal"e seçimle dur demek istemiştir.

27 Mayıs tarihli Hakimiyet Milletindir Gazetesi "Başvekilimiz bugün Konya'ya gidiyor" (43) başlığını kullanırken elbette o günün tarihine "ihtilal" olarak geçeceğini bilmiyordu. Aynı gün Yeni Ant gazetesi için yeni

-
- (39) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 16 Mayıs 1960, s.1
 (40) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 16 Mayıs 1960, s.1
 (41) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 25 Mayıs 1960, s.1
 (42) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 25 Mayıs 1960, s.1
 (43) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 27 Mayıs 1960, s.1

bir başlangıç tarihi idi. Yaklaşık 17 gündür kapalı olan gazete aynı gün yöneticileri ve çalışanları tarafından mühürler kırılarak açılmış ve gazete ertesi günü yetiştirilmiştir.

Yeni Ant'ın 28 Mayıs tarihli sayısı oldukça görkemlidir. İlk sayfanın tam ortasında bulunan Türkiye haritasının üzerinde Atatürk füzürü ve büyük puntolarla "Türk ordusu dün idareyi ele aldı" (44) manşeti yer almıştır. Haberde ise "Bu hareket Silahlı Kuvvetlerimizin işbirliği ile kansız şekilde başarıldı" (45) deniliyordu.

Yine birinci sayfada "Türkiye 27 Mayıs demokrasi bayramının heyecanı içinde" (46) Başlığı ile yer alan haberde halkın büyük bir sukunet içinde bu mutlu günü sevinç gözyaşları ile kutladığı yazılıyordu. Bütün yurttaki büyük bir bayram sevincinin dalga dalga yayıldığına vurgulandığı haberde "27 Mayıs bir demokrasi olarak dün bütün Türk toprakları ve semalarında taht kurmuştur" (47) deniliyordu.

Asker fotoğrafları ile süslenen gazetede resimaltı yazısı olarak ise 9 sütuna "27 Mayıs milli kurtuluş gününün yaratıcısı şanlı asker" (48) yazılıyordu.

(44) Yeni Ant Gazetesi, 28 Mayıs 1960, s.1

(45) Yeni Ant Gazetesi, 28 Mayıs 1960, s.1

(46) Yeni Ant Gazetesi, 28 Mayıs 1960, s.1

(47) Yeni Ant Gazetesi, 28 Mayıs 1960, s.1

(48) Yeni Ant Gazetesi, 28 Mayıs 1960, s.1

Demokrat Partinin yayın organı olan ve zaman zaman "besleme" basın olarak nitelenen Hakimiyet Milletindir Gazetesi ise en azından ilk gün Yeni Ant kadar büyük sevinc gösterilerine girmemiştir. 28 Mayıs 1960 tarihli Hakimiyet Milletindir Gazetesi'nin manşeti "dünden itibaren memleket idaresi Türk Silahlı Kuvvetlerine intikal etti" (49) şeklinde olmuştur. Haber ise Silahlı Kuvvetlerin tebliğinden oluşuyordu. Hakimiyet yine iktidarın sesi olmayı sürdürüyordu.

(49) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 28 Mayıs 1960, s.1

MAYIS AYI KARŞILAŞTIRMASI

YENİ ANT GAZETESİ

2 MAYIS

15 NOLU topluluklara silahla
TEBLİĞ : Karşı koyma emri
verildi. Teşvik gayesi arzeden
bayrak verme alkışlama şiddetle
mukabele görecek

NEŞİR YASAĞI

Zorlunun yabancı basın
mensupları ile yaptığı
toplantının neşri yasak...

3 MAYIS

Bursa Eğitim Enstitüsü
öğrencilerinin dünkü sessiz
yürüyüşü polis tarafından
dağıtıldı.

4 MAYIS

Bursa Ağır Ceza Mahkemesi
16 ÖĞRENCİNİN SİYASİ GÖSTERİ
YAPMADIĞINA KANAAT GETİRDİ

HAKİMİYET MİLLETİNDİR GAZETESİ

2 MAYIS

Başbakanımız Adnan
Menderes dün akşamki
radyo konuşmasında
dedi ki :
Üç dört gündür köşe
karpaca oynar gibi sokak
tan sokağa, meydandan
meydana kaçısıp dağılan
sanki bir gerilla teskilatı.
Bu düpediz bir siyasi
irticadır.

3 MAYIS

Eğitim Enstitüsü öğrenci
leri dün sessiz bir
yürüyüş yaptı.
Başvekil dün son tertip
leri açıkladı.

4 MAYIS

Sessiz yürüyüş yapan
öğrencilerin duruşması

YENİ ANT GAZETESİ

HAKİMİYET MİLLETİNDİR GAZETESİ

D.Parti Bursa Milletvekili
Yekta Teksel istifa etti

5 MAYIS

İzmir'de Dünkü Nümayişler
8 bin kişi Vilayet konağının
önünde gösteride bulundu
polis cop kullandı 7 kişi
nezarete alındı.

6 MAYIS

Ankara'da Büyük Nümayiş
Gazi Osman Paşa marşı ile
beraber 25 bin kişi "istifa"
nidalarını cınlattı

9 MAYIS

CHP'nin meclise katılıp
katılmayacağı belli değil.

5 MAYIS

Nato 5. Konseyi sona erdi

6 MAYIS

Ankara'da Bayar, Koraltan
Menderes'e sevgi gösterisi
Kızılay'da birkaç yüz
kişi nümayişe yeltendi.
hadise yerine gelen
devlet büyüklerimize
lehte tezahurat yapıldı.

9 MAYIS

USA Uçağı ile ilgili Rus
iddiasını reddettik.

YENİ ANT GAZETESİ

HAKİMİYET MİLLETİNDİR GAZETESİ

"Milliyet" dün 15 gün için
kapatıldı.

İstanbul Örfi İdare
Kumandanlığınının 25
numaralı tebliğ...
Mişliyet Gazetesi 15 gün
müddetle kapatıldığı
öğrenildi.

Yeni Ant Gazetesi de bu tarihten itibaren süresiz
kapatıldı. Gazete 27 Mayıs'ın ertesi günü çalışanları
tarafından tekrar çıkarılmaya başladı.

F - HAZİRAN AYI

27 Mayıs ihtilali ile beraber ülkede artık "muhalif basın" olmadığını görüyoruz. Bursa'da da buna paralel olarak yıllar boyunca birbirlerine karşı ideoloji savaşı veren iki gazete -ki CHP'nin yayın organı konumundaki yeni ant ile DP'nin yayın organı konumundaki Hakimiyet Milletindir gazetelerinde ihtilalin hemen ertesi günü aynı çizgide buluştuklar gözleniyor.

Özellik haziran ayı boyunca iki gazete adeta "sabık iktidarın" çamaşırlarını ortaya dökmekle yarışıyor. Ancak ne varki bu haberler "gazetecilik ilkelerine" oldukça ters bir mantıkla yazılıyor. Haberlerin bir çoğu söylenti şeklinde kaleme alınıyor ve akla gelmeyecek cinayetler, suüstimal ve hırsızlıklar okuyucuya gerçek gibi aktarılıyor.

Örneğin o günlerin en çok üzerinde durulan konularından biri olan 28 Nisan'daki üniversite olayları sırasında ölen öğrencilerle durumları hakkındaki haber söyleydi. Yeni Ant Gazetesi "Vahsiyane cinayetler ortaya çıktı" (50) başlığı ile verdiği haberin spotu ise "Cesetleri kuyulara attıkları, buzdolaplarına soktukları, hayvan yemi yapılan makinelerde kıydıklarına dair korkunç haberler alınıyor" (51).

(50) Yeni Ant Gazetesi, 4 Nisan 1960, s.1

(51) Yeni Ant Gazetesi, 4 Nisan 1960, s.1

Cok degil 15 gün öncesine kadar Demokrat Parti'nin sözcülüğünü yapan Hakimiyet Milletindir gazetesi ise haberi "Dehset verici açıklama" (52) başlığı ile söyle veriyordu. "Şehit üniversitelilerin gizli yerlere gömüldükleri, kuyulara atıldıkları veya makinelerde kıyılarak toz haline getirildiklerine dair haberler olduğu M.Komite tarafından bildirildi" (53).

Kuşkusuz bu gazetenin başka türlü davranması beklenemezdi diye düşünülebilir. Çünkü ülke olağanüstü şartlar altında askeri yönetim egemliği altındaydı. Belkide Yeni Ant'a DP iktidarı döneminde uygulanan baskılar Hakimiyet gazetesine uygulanıyordu. Öyle yada böyle gerçek olan "ihtilal" e basın kesinlikle alkış tutmudur, desteklemiştir ve her zaman arkasında olmuştur.

Öyle ki "hazinenin altını kalmadı" (54) gerekçesiyle halktan altın toplama kampanyasından idareciler basından çok fazla destek görmüştür. Askeri yönetime karşı çıkanlar her iki gazetede de "Devrim düşmanları yakalandı" (55) başlığı ile yer almıştır. Gazetelerde Cemal Gürsel'in siirleri yayınlanmış adına kupa maçları düzenlenmiştir. Gazete yöneticileri "ihtilali" desteklemek adına Atatürk anıtına çelenk koymuşlar. DP yöneticilerini en ağır dille

(52) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 4 Haziran 1960, s.1

(53) Hakimiyet Milletindir Gazetesi, 4 Haziran 1960, s.1

(54) Yeni Ant Gazetesi, 8 Haziran, 1960, s.1

(55) Yeni Ant Gazetesi, 12 Haziran, 1960, s.1

eleştirmiş en kötü fotoğraflarını kullanmaktan çekinmemiş -
 lerdir. Bunu yalnız Yeni Ant değil, Hakimiyet milletindir.
 gazetesi de arkasından demokrat partili okuyucu desteğini
 hiçe sayarak yapmıştır. Üstelik iki hafta önce
 "Başvekilimiz" diyerek manşetlere çıkardığı kişi için
 "sabıklar, düşükler" sıfatını kullanmaktan da geri
 kalmamıştır. hakimiyet Milletindir Gazetesi yine iktidarın
 "gür sesi" olmayı sürdürmeyi tercih etmiştir.

Yeni Ant Gazetesinde ise DP'ye duyulan nefren artık
 bütün çıplaklığı ile ortaya çıkmıştır. Bütün köşe yazıları,
 haberlerin tamamı Menderes, Bayar ve hükümeti aşağılayıcı
 sözcüler ve iddialarla doludur. Öyle ki kimi köşe yazarları
 DP dönemini "hırsızlar katiller devri" (56) olarak lanse
 etmiştir. Mehmet Ohri imzası ile yayınlanan yazıda şöyle
 deniliyordu. " Meğer on seneden beri ne gözlerimiz kapalı,
 ne kulaklarımız isitmez insanlarmısınız. Milleti kemire
 kemire bir kuru kabuğaceviren DP idarecileri hükümet değil,
 çete misali istedikleri gibi yaşarlarmışta haberimiz
 yokmuş. Daha nelerden haberimiz olmadığı da her geçen gün
 anlaşılacak. Sonra biz gazeteciler, karaborsacılarla
 hırsızlar peşinde koşar, milleti bu derece kötü hale
 soktuklarından dolayı sütunlar dolusu yazılar yazardık.
 Meğer hırsız da, karaborsacı da, ahlaksız da bizi idare
 edenlermiş. Soyup soğana çevirdikleri milletin paralarını
 bir ortaya koysanız, ne bütçe açığı, ne dışborçlar kalacak.

Bunlar memleketi mi idare ediyorlar, yoksa gangster cetesi mi farkında değildik!...

Boşuna on senemizi kaybetmişiz. Muhalefet olsun, basın olsun hala ispat hakkı, Üniversite muhtariyeti, anti demokratik kanunlar, eşit idare diye mücadele ederdik. Bu cetecilerin bundan anladıkları bunları bildikleri var mı? Bilseler bile, milletin bu arzusuna ortak olular mıydı? Nerede varsa, haraç almak, çalmak, çırpamak hep onlardı. Onlar bu memleketin başına bunun için gelmişler, ÇALMAK İÇİN...

Şimdi Türk Tarihine yeni isim geçecektir. Hırsızlar devri, katiller devri. Bu devir Türk siyasi tarihi için bir yüzkarası olacaktır. Her zaferlerle dolu olan Türk tarihine bu pespaye insanların yüzünden bazı sayfaları kapkara çıkacaktır. Ama imanımız, hürriyet aşkımız, şanlı ordunun inkılabı bu sayfanın üstünü kapatacaktır.

DP'nin hırsız idarecileri bunun hesabını da Allaha vereceklerdir" (56).

Bu dönem için söylenecek son söz çıkarların kesistiği bir noktada iki uşta bulunan gazetelerin buluşmaktan çekinmediğidir.

(56) Yeni Ant Gazetesi, 4 Haziran 1960, s.1

Haziran ayı karşılaştırması

YENİ ANT GAZETESİ

1 HAZİRAN

Orgeneral Cemal Gürsel'in
dün yaptığı basın
toplantısı

C.Bayır'ın İŞ Bankası'nda
100 milyon lira parası
çıktı.

2 HAZİRAN

Org. C. Gürsel dün
gençliğe hitap etti

Milli kurtuluşu bugün
Bursa'da kutluyoruz.

3 HAZİRAN

Yeni suistimal ve
yolsuzluklar

Bursa gençliği dün Şanlı
Orduya bağlılığı belirtti

HAKİMİYET MİLLETİNİDİR GAZETESİ

1 HAZİRAN

Devlet Reisi ve Başvekil
Org.Cemal Gürsel'in dünkü basın
toplantısı

Zorlu'nun milyonları
meydana çıkarılıyor

2 HAZİRAN

Orgeneral Cemal Gürsel'in
Türk Gençliğine Hitabı

Gençlik Orduya minnetini sunuyor

3 HAZİRAN

Yurtta tam bir huzur ve sükun
hukuk sürüyor.

Bursa bayram havası içinde
dün muhteşem bir miting yapıldı

4 HAZİRAN

Vansiyane cinayetleri
ortaya çıktı
Cesetleri kuyulara
attıkları buz dolaplarına
soktukları, hayvan yemi
yapılan makinelerde
kıydıklarına dair korkunc
haberler alınıyor.

13 HAZİRAN

Geçici anayasa dün
ilan edildi
DP çiftliği
Hara'nın
hesapları

20 HAZİRAN

Sabıkların
mahkemesi
kısa sürecek

4 HAZİRAN

Dehşet verici açıklama
Sehit Üniversitelilerin gizli
yerlere gömüldükleri, kuyulara
atıldıkları veya makinelerde
kıyılarak toz haline
getirildiğine dair haberler
olduğu M.Komite tarafından
bildirildi.

13 HAZİRAN

Muvakkat Anayasa dün
RESMEN İLAN EDİLDİ
Karacabey
Harasının
hesabına
el konu

20 HAZİRAN

Sabıklar hakkında kovuşturma
iki ayda tamamlanacak

24 HAZİRAN

Partilerin Ocak ve Bucak teşkilatları kaydırılıyor

25 HAZİRAN

Milli Birlik Komitesi üyeleri Türk Milletinin önünde ant içtiler

Gürsel dedi ki :

"İcraatın hesabını vermekten korkan iktidarfelaket sebebi olmaktan kurtulamaz"
Sabık ve sakıt iktidar idarecileri Anayasayı çiğnemekten çekinmediler

28 HAZİRAN

İhsan Sabri Çağlayangil'in 500 bin liralık suistimali Okul binası için 102 ton demirin bedeli hususi muhasebe tarafından ödenmesine rağmen demirler depodan teslim alınmış gibi çıkış muamelesi görmüş

24 HAZİRAN

Parti Ocak ve Bucak teşkilatlarının lağvı kararlaştırıldı

25 HAZİRAN

Milli Birlik Komitesi üyeleri and içti
Mecliste yapılan töreni Devlet Reisi bir konuşma ile açtı

28 HAZİRAN

Demir tevziinde büyük yolsuzluk
102 TON DEMİRİN PARASI MEYDANDA YOK

III- MENDERES VE BASIN

Başbakan Adnan Menderes ile basın arasındaki ilişkiler 1950 li yılların ortalarına kadar iyi sayılırdı. 1960'a yaklaşıldığında özellikle muhalif basının hükümete çok fazla yüklendiği gözlenmektedir. Olaylar abartılır çoğunlukla İnönü lehine yazılar yazılır. Buna Menderes'in tepkisi ise Tankikat Komisyonu'nun oluşturulması ve nesir yasağı uygulanmaya başlamasıdır. Ancak bu iki silahta ters tepmiştir.

Menderes'in sınırlı dar çevresi de ona olayları ve basınla olan ilişkileri yanlış yansıtmıştır. Öyle bir an gelmiştir ki Menderes'in ne ordu ne de basın yanındadır. Bir avuç danışman fanatik taraftar ve çıkar çevreleri tarafından Başbakan enforme edilir. O dönemin Menderes'in özel kalem müdürlüğünü yapmış Ercüment Yavuzalp anılarında şöyle çiziyor :

" Tabiatıyla bütün mesele ipin ne zaman kopacağını sağlıklı hesap etmede düğümleniyor. Bu hesabı yapabilmenin birinci şartı da, sağlıklı verilerle durumu isabetle teşhis edebilmektir. Kopmayacak ipi kopuyor gibi, kopacak ipi daha dayanır diye değerlendirdiniz mi ya gereksiz taviz verirsiniz ya da patlamaya neden olursunuz. 27 Mayıs'tan önceki dönemde ip kopma noktasına geldiğinde hafifçe bile gevşetilseydi, belki gelişmelerin yönü değişik olurdu. Oysa

ipin kopma noktasına geldiği, oldukça aşikar iken ip çekilmeye devam edilmiştir. Bunun da kanımca başlıca nedeni tabanla iletişim noksanlığıdır.

Özellikle 27 Mayıs öncesi hareketli dönemde Başbakanı fırsat buldukça dış basında Türkiye ile ilgili olarak çıkan haber ve yorumlar hakkında özet bilgi veriyordum. Bunları yaparken de lehte veya aleyhte ayırım yapmıyordum. Bir gün yine böyle bir özet bilgi sunduktan sonra o sırada Başbakanın yanında bulunan, Başbakanı çok yakın ve tanınmış bir gazeteci, Başbakanın yanından geçtikten sonra bürome geldi. Kendisi devamlı Başbakanın yanında bulunduğu ve yurtiçi gezilere de katıldığı için iyi tanısorduk. Son derece kültürlü, medeni, Türkçeye çok hakim, birkaç yabancı dili gayet iyi bilen güngörmüş bir kimse idi. Ayrıca son derece de hoşsohbetti. Bürome girer girmez "kuzum bu yazıları haberleri başbakanı ne gösteriyorsun" dedi. Bilmesinde yarar olduğunu anlatmaya çalıştım. Fakat onun sadakat anlayışı değişikti. Benim görüşümü paylaşmadı. Bu gazeteci de başbakanın yakın çevresinde bulunurdu.

Başbakan, akşam istirahate çekilirken, yatmadan önce okumak için benden birkaç dergi listedi. Bende kendisini daha çok ilgilendireceğini sandığım, o dönemde haftalık olarak çıkan "Kim" ile "Akis" dergilerini odasına gönderdim.

Biraz sonra beni aradı : "Ercüment Bey, bu dergileri hiç okumam. Siz bana Hayat, Yeni Gün gibi dergiler yollayın dedi.

Zamanla Başbakanın, muhalif basında - o dönemde basının büyük bir kısmı muhalefet yapıyordu - yazılanlara karşı, tahminimin çok ötesinde bir duyarlılık içinde müşahade ettim. Basına karşı adeta devamlı bir infial halini almış bu duyarlılığın nedenleri hakkında birçok şey söylenebilir. Fakat asıl önemli olan Başbakanda basına karşı bu boyutlarda olumsuz duyguların bulunmasının, Başbakanın hiç değilse, kamuoyunun bir kesimi ile iletişimini kesintiye uğrattığıdır. Daha öncede değindiğim gibi rahmetli Kemal Aygün iktidar ile basın arasında mevcut bu gerginliği hafifletmek için epeyi çaba sarf etti. Belli-başlı gazetelerin sahip ve önde gelen yazarları ile Başbakan ve Namık Gedik'i birkaç yemekte bir araya getirdi. Başlangıçta Aygün'ü hafifte olsa ümitlendiren bu temaslara, bir süre sonra kesildi. Basınla iktidar arasındaki gerginlik, kaldığı yerden ve şiddetini artırarak devam etti.

Başbakan o dönemde adı Maraş olan simdiki Kahraman - maraş ilimize bir gezi yapmıştı. Her zaman olduğu gibi, bu geziye de çeşitli dergi ve gazetelerden muhabirler katılmıştı. Bu muhabirler geziyi adım adım izliyor, gazete ve dergilerde gezi ile ilgili olarak ayrıntılı haber ve

yorumlar çıkıyordu. Bunlar genellikle olumsuz oluyordu. Bazı haberler ise ya tamamen asılsız veya en azından objektif değildi.

Bir dergide de haber olarak Başbakanı karşılamak için, topal deve kurban edildiği, devenin de körbıçakla kesildiği yazılıyordu. Ziyaretin son günü akşamı o ildeki partililer Başbakan şerefine bir yemek verdiler. Yemekte Başbakanın gezisini izleyen gazetecilerle bu arada kurban edilen deve hikayesini yazan gazeteci de bulunuyordu. Bir ara Başbakanla birlikte geziye katılan politikacılardan birisi, Başbakanın yanına giderek kendisine birseyler söyledi. Bunun üzerine Başbakan büyük bir hiddetle deve hikayesini yazan gazeteciye yanına çağırdı. "Bu uydurma haberleri siz mi yazdınız" dedi. Olumlu cevabı alınca "Derhal buradan çıkın" diyerek gazeteciye kovdu. Basın Yayın Genel Müdürü Altemur Kılıç'la birlikte bunları tartaklamalarını güçlkle önleyebildik.

Menderes son derece terbiyeli bir insandı. Yanında bulunduğum sürece onun bu derece sinirlendiğini hiç görmemiştim. Bence burada mesele Menderes'in mi, basın mensuplarının mı haklı olduğu değildir. Bu bireysel olay, sebep olanı kim olursa olsun, Başbakanla basın arasına da arzu edilmeyen nitelikte bir ilişki sürecinin yerleştiğine işaret etmektedir. Asıl mesele, memleketin kaderinde söz sahibi bir kimsenin, tabanla iletişimde etkili bir bağ olan

basın müessesesine karşı duyduğu infialin, herkesin teslim ettiği nezaketini bile frenlemeyecek boyutlara ulaşmış olmasıdır.

Bu durumun vebalini sadrece kızana yüklemek suretiyle sağlıklı bir değerlendirme yapılmasının mümkün olabileceğini zannetmiyorum. Nedenleri daha ayrıntılı ve derinlemesine incelemekte herhalde yarar vardır (57).

(57) Yavuzalp, op-cid, s. 27-28-29

IV.1961 ANAYASASI'NA BAKIŞ

1961 Anayasası kuşkusuz 27 Mayıs hareketinin bir ürünü. Nitekim 27 Mayıs'tan sonra ilk günden başlayarak Türkiye yoğun bir "Anayasacılık" çabasının içine giriyor. Düşünülen ilk iş yeni bir anayasanın yapılması için çalışmaya geçilmesidir (57).

27 Mayıs hareketini gerçekleştiren Mili Birlik Komitesi, ilk gün göreve çağrılan üniversite üyelerinin hazırladıkları esaslardan sonra 30 Mayıs 1960 günlü Resmi Gazete'de yayınlanan "tebliği" ile İstanbul Üniversitesi rektörü Ordinaryus Profesör Sıddık Sami Onar başkanlığında İstanbul ve Ankara Üniversitelerinin Öğretim Üyelerinden oluşan ve İstanbul'da çalışacak olan bir "bilim kurulu" na anayasa hazırlamak görevini vermişti (58).

27 Mayıs hareketinin en belirgin özelliği anayasanın yapılmasını bir "bilim işi" sayması, siyasi kuruluşları ve çevreleri bunun dışında tutmak istemesidir. Bu tutum "Türkiye'nin gerçeklerine uygun bir anayasa " yapma kaygısını doğal bir sonucu sayılıyordu: maden ki "gerçeklere uygun anayasa"nın yapılması, herşeyden önce bu gerçeklerin objektif bir gözlemlerle saptanmasına bağlıydı o halde bu objektif gözlemi en iyi yapabilecek olan

(57) Mümtaz Soysal, 100 Soruda Anayasanın Anlamı, Ankara Gerçek Yayınevi, 1986, s. 64.

(58) ibid, s. 66.

"tarafsız" bilim çevrelerine güvenmek gerekiyordu (59).

Istanbul Bilim Komisyonunca hazırlanan anayasa tasarısının temel özelliği genel oya ve genekl oydan çıkan siyasal organlara karşı tam bir güvensizlik belirtisi oluşuydu. Yayınladığı çalışma ilkelerine göre yani anayasanın "hakiki hukuk devleti fikrini gerçekleştirmesi, insan şeref ve haysiyetinin ve fert hak ve hürriyetlerinin olduğu kadar sosyal hakları da teminat altına alması kanunların anayasaya uygunluğunu sağlayacak müesseselere yer vermesi bunu için de iktidarı temsil edeen bir meclis çoğunluğunun meşru hak ve yetkilerini aşarak yarının iktidarı olabilecek bir meclis azınlığını ezmemesi, demokrasinin en esaslı ihtiva etmesi " düşüncesiyle işe girişen komisyon bu amaçları gerçekleştirecek çözümleri ararken ölçüyü kaçırmış, iktidarı iyice bölüp parçalayarak kudretsiz bir yönetim sistemi yer almıştır.

Bu metin çeşitli çevrelerde tepki uyandırıp eleştiri konusu edildiği için Milli Birlik Komitesi kendi içinde bölünmeden hemen önce anayasa yapma çalışmalarının bu noktada bırakılmaması ve mümkün olduğu kadar geniş bir temsile dayanan "kurucu meclis"te devam ettirilmesini kararlaştırdı.

(59) ibid, s.65.

Kurucu meclis aslında iki kuruluşun yan yana gelmesinden doğuyordu: Milli Birlik Komitesi ve Temsilciler meclisi. Temsilciler Meclisi genel oya dayanan ve seçimle kurulan bir meclis değildi. Ancak 27 Mayıs hareketinden sonra dönemin özel koşulları içinde "temsil" niteliğini yaygın tutabilmek için ne mümkünse yapılmıştı. İllerin siyasal partilerin ve çeşitli kuruluşların (barolar, basın, Eski Muhalipler Birliği, Esnaf Kuruluşları, Gençlik Kuruluşları, işçi Sendikaları, Sanayi ve Ticaret Odaları, öğretmen kuruluşları, Tarım kuruluşları, Üniversite ve yargı organları) temsilcilerin aşamalı bir biçimde seçilmişlerdir.

Temsilciler Meclisi üyelerinin seçilme yetenekleri ile ilgili hikme göre "faaliyetleri, yayınları ve davranışları ile 27 Mayıs ihtilaline kadar anayasa insan haklarına aykırı israat ve siyaseti desteklemekte devam etmiş olanlar temsilciler meclisine üye seçilemezler"di. Bu hüküm temsilciler meclisinin 27 mayıs hareketinden sonra büyük seçmen yığınlarında esen havayı ve ülkedeki bütün siyasal kadroyu tam olarak yansıtmasını önlemekteydi. Ayakta kalabilen partiler yalnız İsmet İnönü'nün başkanlığındaki Cumhuriyet Halk Partisi ile Osman Bölükbaşı'nın başkanlık ettiği Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisinden ibarettir. Temsilciler Meclisinde özellikle CHP, gerek kendi temsilcileri, gerekse başka kuruluşlardan seçilmiş

Partililer dolkayısıyla ağır basmaktaydı. Bununla birlikte partilere ayrılan "kontenjan" lar içinden Temsilciler Meclisine girmiş bağımsız üyeler de vardı (60).

Anayasayı hazırlamak görevi kurucu Mecliste ağırlık CHP'nindi. Nitekim Celal Bayar da anayasanın İnönü'nün istediği yönde şekillendiğini savunuyor. Bayar "Basvekilim Adnan Menderes" isimli katapta 1961 anayasasıyla ilgili görüşlerini şöyle sıralıyor "İnönü'de biz de demokrasiyi bin yıllık gelenegimizin içinden gelen devlet anlayışının temellerine oturtmak düşüncesindeydik. 1961 Anayasası Sayın İnönü'nün 1950'den bu yana açıktan savunduğu fikirleri ihtiva eder. Öyle ise bu anayasanın genel karakterine bakarak İnönü'nün Türk Demokrasisine bakışını değerlendirmek mümkün olacaktır (61).

Kurucu meclisce hazırlanan Anayasa 9 Temmuz 1961'de ya "evet" ya da "hayır" biçimde yanıtlanacak bir halk oylamasına sunuldu ve katılanların yüzde 61.5'i tarafından kabul edilerek "Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasası" oldu. (Bursa ise yüzde 55.1 oy yüzdesi ile Anayasaya hayır dedi)

Bu halkoylamasından önceki dönemin olağanüstü koşulları dolayısıyla Anayasanın reddedilmesini isteyen görüşlerin tam bir açıklıkla ortaya konduğu söylenemez.

(60) ibid, s. 67-68

(61) Soysal, op.cilt, s. 70.

Yeni kurulan Partilerden Adalet Partisi "Oyların Hayırlı olması" gibi dolaylı anlatımlarla Anayasaya karşı çıktı. Yeni Türkiye Partisi ise kapatılmış Demokrat Partinin oylarına sahip çıkmak endişesi ile açık bir tutum takınmadı. Buna karşılık CHP ile Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi Anayasanın kabulü için çalıştılar. Bu saf tutuşlar daha sonra Anayasanın uygulanışını ve ayakta duruş gücünü de etkilemiştir (62).

(62) İsmet Bozdağ (der), Celal Bayar : Basvekilim Adnan Menderes, İstanbul : Baha Matbaası, Birinci basım, s.10

V. SONUÇ

"27 Mayıs İhtilali ve Bursa Yerel Basını" konulu bu çalışma bir dönemi ve basını olaylara yaklaşımını ele alır. Çalışma boyunca kimi zaman basının bir anlamda "Vakanüvis" lük yaptığı düşüncesine, kimi zaman da "hangi gazeteye inanmalıyım" çalışmasına düştüğümü itiraf etmem gerekir. Çünkü her iki gazetede belirli bir döneme kadar okuyucularına iki ayrı dünyanın resmini çizmiştir. 28 Mayıs sabahına kadar süren bu çaba "askerin idareye el koyması" ile sone ermiş ve iki gazete de "demokrasi" adına askeri yönetime gereke desteği fazlası ile vermiştir.

Dönemi 27 Mayıs öncesi ve sonrası olarak iki kısımda incelediğimizde basın için son derece özel şartların gündemde olduğunu görürüz. 27 Mayıs öncesi özellikle "muhalif" gazetelerin gerçek anlamda iktidara yönelik yıkıcı faaliyetler içinde oldukları, iktidarın buna tepkisinin ise çok sert olduğu bilinmektedir. Tahkikat Komisyonu ve ardından uygulanan "neşir yasakları" muhalif gazetelerin bir dönem susmasını sağlamış, ancak suskunluk ihtilalin ertesi günü adeta patlamıştır.

Bu patlamadan bir gün önce iktidarın yanında olan gazeteler de nasibini alır ve hemen ihtilal yanlısı tutum içine girer. Artık ülkede "muhalif basın" kalmamıştır. Tüm ülke genelinde olduğu gibi Bursa'da da

gazeteler adeta farklı isimler altında aynı haberleri vermeye baslar.

Tüm bu süreç içinde basın "tarafsızlığını" kaybetmiş -tir. Her olayda taraftır ve üstelik olayları yönlendirmek adına -çoğunlukla- yalan ya da yanlış haber vermekten kaçınmaz. Özellikle 27 Mayıs sonrası gazetelere yansıyan haberlerin çoğu söylentilerden oluşmakta ve olaylar aşırı abartılarak kamu oyu yaratılmaya çalışılmıştır.

Ülkede olağan üstü günlerin yaşandığı bu dönemde basın üzerine düşen görevi yapmamış adeta bir provakatör gibi davranmıştır. Elbette basını buna iten güçleri ve bu cesareti nereden bulduğu tartışılabilir. Ancak kesin olan Türkiye'de yerleşmeyen "Demokrasi" anlayışı kadar sömürülen "basın" ve hatta sömürge "basın" anlayışıda vardır.

Türkiye'nin çok partili hayata geçerken yaşadığı umut kırıcı olaylarda yada demokrasinin kesintiye uğramasında etkili olan güçlerden birinin de basın olduğu açıktır. Ancak ülke insanı yaşadığı deneyimlerden güç alarak sıkı bir gazete okuyucusu olmayı redetmiştir. Çünkü yaşadığı deneyimler ona gazetelere inanmaması gerektiği bilincini aşılamıştır. Bu bilincin oluşmasında 1960 yılında gazete çıkarmaya kalkanlarla, gazeteyi parti ilavesi yapmayı amaçlayanların payı büyüktür. O dönemde atılan tohumlar "inançsızlık fideleri" olarak büyümeye devam ediyor.

önceliklerin değistiği günümüzde artık gazete patronları her yere destek sağlayan holding sahiplerinden oluşmaktadır. O nedenle gazetelerin siyasi partilere sağlayacağı destek de holding sahibinin çıkarları doğrultusunda yön değistirmektedir. Gazeteler 1960 yılında olduğu gibi yine ibrelerini iktidara çevirecekler ve sürekli değişen yayın politikaları ile okuyucu kaybetme riskini göze alacaklardır. Çünkü okurun gazeteyi "tarafsız ve doğru haber" için değil "lotarya" için tercih ettiği anlaşılmıştır.

Türkiye'de gazete okuyucusunun artmamasının ardında halkın okuduğuna inanmaması ve güvensizlik öğeleri ağır basmaktadır. Bunun temelinde de bir dönemin belirli kesimini inceleyerek yaptığımız bu çalışmanın sonucu yatmaktadır. "Tarafalı basın"

VI. EKLER

A- Tahkikat Encümeni'nin Vazifeleri

Madde I- TBMM Tahkikat Encümenleri ve haip olarak vazifelendirecekleri türlü encümenler CMUMU kanunu, basın kanunu ile diğer kanunlarda C.Maddesine, sorgu hakimine, askeri ve adli amirlere tanınmış olan bir cümle hak ve selahiyetleri haizdir.

Madde II- TBMM Tahkikat Encümenleri tahkikatın selametle cereyanını temin maksadı ile :

A- Her türlü neşriyatın yasak edilmesine ve nesir yasağına riayet edilmemesi halinde mevkute veya gayri mevkutenin tab ve tevziinin menine

B- Mevkute veya gayri mevkutenin toplatılmasına, mevkutenin neşriyatının tatiline veya matbaanın kapatılmasına

C- Tahkikat için lüzüm görünen veya subut vasıtalarından olan her türlü evrak, vesaik veya eşyanın zaptına ve hükümetin vasıtalarından istifade etmeye

D- Siyasi mahiyet arz eden toplantı, hareket, gösteri ve emsali faaliyetler hakkında tedbir ve karar ittihazına

E- Tahkikatın devamı müddetince ammanenin huzur ve sükununun bozulmaması için lüzumlu her türlü tedbir ve kararları almaya dahi selahiyetlidir.

Madde III- TBMM Tahkikat encümenlerince ittihaz olunan tedbir ve kararlara her ne sürette olursa olsun muhalefet edenler bir seneden üç seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Madde IV- TBMM Tahkikat encümenleri ittihaz olunan tedbir ve kararların icra ve iflasında ihmâl veya suistimal görülen vazifeliler ihmâl halinde o aydan 2 seneye, suistimal halinde 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Madde V- TBMM Tahkikat encümenlerinin yaptığı tahkikat gizlidir. Bu gizliliğe riayet etmeyenler veya malumatlarına müracaat suretiyle yahut sair suretlerle muttali oldukları tahkikat ile alakalı hususları veya hadiseleri ifşa edenler o aydan 3 seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Madde VI- TBK'da yazılı yalan sahitlik ve yalan yere yemin faslındaki suçları işleyenler hakkında mahsus maddelerinde zikredilen cezalar iki kat olarak hükmlenir.

B- Geçici Anayasa Metni

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilatı Esasiye Kanunu'nun bazı hükümlerinin kaldırılması ve hükümlerinin değiştirilmesi hakkında geçici kanun :

Numara 1

1 nci Bölüm

GENEL HUKUMLER

İktidar partisi idarecileri tarafından Anayasanın çiğnenmesi Türk milletinin bütün fert ve insanlık hak ve hürriyetlerinin masuniyetlerinin ortadan kaldırılması, muhalefet murakabesi işlenilmez hale getirilerek tek parti diktatoryası kurulması suretiyle TB millet Meclisi fiilen bir parti grubu durumuna düşürülmüş ve mesriliğini kaybetmiştir. Ordu Dahili Hizmet Kanunu'nun 34 ncü maddesi ile Türk yurdunu ve Teşkilatı Esasiye Kanunu ile tayin edilmiş olan Cumhuriyeti korumak ve kollamak vazifesi kendisine verilmiş olan Türk ordusu vatandaşı birbirine düşürmek suretiyle Türk vatanını milli varlığı tehlikeye koymuş olan eski iktidara karşı bu mukaddes kanuni vazifesini yerine getirmek ve hukuk devletini yeniden kurmak için Türk milleti adına harekete geçerek milleti temsil vasfını kaybetmiş olan meclisi dağıtıp iktidara geçici olarak Milli Birlik Komitesine emanet etmiştir.

MADDE : 1- Milli Birlik Komitesi yeni anayasa ve seçim kanunu demokratik usullere uygun olarak kabul edilip buna göre en kısa zamanda yapılacak genel seçimlerle yeniden kurulacak olan TB Millet Meclisine iktidarı devredeceği tarihe kadar Türk Milleti adına hakimiyet hakkını kullanır. TB Millet Meclisi Teskilatı Esasiye Kanununa göre sahip olduğu bütün hak ve yetkiler bu süre içinde Milli Birlik Komitesine aittir.

MADDE : 2- Milli Birlik Komitesi üyeleri kendi aralarında ve Türk milleti huzurunda şu yeminle vazifeye başlarlar : "Bir karşılık beklemeden ahlak, adalet, hukuk ve insan hakları prensiplerinden ve vicdani kanaatlerinden başka bir sınırla bağlı olmaksızın kendimi Türk Milletime adadım. Vatanın ve milletin mutluluğuna ve milletin egemenliğine aykırı bir ülkü gütmeyeceğim. Demokratik Cumhuriyeti yeni anayasaya göre düzenlemek ve iktidarı yeni meclise devretmek ülküsüne bağlılıktan ayrılmayacağım. Bunun için şerefim namusum, bütün mukadderatım üzerine and içerim."

MADDE : 3- Milli Birlik Komitesi yasama yetkisini doğrudan doğruya kendisi ve yürütme yetkisini Devlet Başkanınca tayin ve komitece tesvip edilen Bakanlar Kurulu eliyle kullanılır.

MADDE : 4- Milli Birlik Komitesi Bakanları bir vakit denetleyebilir ve görevinden çıkarabilir. Görevinden çıkarılan bakanın yerine yenisini Devlet Başkanı tayin eder.

MADDE : 5- Yargı hakkı tarafsız ve bağımsız maddelerce kanun sınırları içinde Millet adına kullanılır.

MADDE : 6- Sakıt Reisisumhur ile başvekil ve vekilleri ve eski iktidar mebuslarının ve bunların suçlarına iştirak edenleri yargılamak üzere bir Yüksek Adalet Divanı kurulur. Yüksek Adalet Divanı adli idari ve askeri kazaya mensup hakimler arasından, Bakanlar Kurulunun teklifi üzerine Milli Birlik Komitesince seçilerek bir başkan 8 asli 6 yedek üyeden kurulur. Sanıkların korumluluklarını araştırmak ve haklarında son tahkikat açılarak Yüksek Adalet Divanına verilmeleri gerekip gerekmediğine karar vermek üzere bir Yüksek Soruşturma Kurulu teşkil olunur. Yüksek Soruşturma Kurulu Bakanlar Kurulu'nun teklifi üzerine Milli Birlik Komitesince seçilen bir başkan ile 30 üyeden kurulur. Bu kurulun teşkilatı ve çalışma usulü ödev kanunla belirtilir. Yüksek Adalet Divanının baş savcısıyla baş yardımcısı Yüksek Soruşturma Kurulu Başkan ve üyeleri arasından Bakanlar Kurulu'nun teklifiyle Milli Birlik Komitesince tayin edilir. Yüksek Adalet Divanının kararları kesindir. Ancak idam kararlarının infaz karara Milli Birlik Komitesinin tatikine bağlıdır.

Milli Birlik Komitesi bu üyelikten ayrılmış olsalar bile Yüksek Adalet Divanında, Yüksek Soruşturma Kurulunda ve Divan Savcılığında vazife alamazlar. Yargılanmaları 1924 tarihli Teşkilatı Esasiye Kanununa göre Divan-ı Aliye ait bulunan şahıslar hakkında soruşturma ve yargılama yetkisi dahi Yüksek Adalet Divanı ve Yüksek Soruşturma Kurulu tarafından kullanılır.

MADDE: 7- Geçici kanun teklifi etmek hakkı Bakanlar Kuruluna aittir. Milli Birlik Komitesi üyelerinden biri de geçici kanun teklif edebilir.

MADDE: 8- Milli Birlik Komitesi Genel seçimlerle kurulacak TBMM'nin görevine başlamasıyla hususi varlığını kaybeder ve kendiliğinden dağılmış olur.

2 inci BÖLÜM :

MILLİ BİRLİK KOMİTESİ

MADDE: 9- Milli Birlik Komitesi Bu kanunun altında imzası bulunan başkan ve üyelerden kurulur.

MADDE: 10- Milli Birlik Komitesi üyeleri kendi dileği ile komiteden çekilebilir. Fakat 2. maddede yazılı yemine ihanetleri mahkeme hükmüyle sabit olmadıkça komiteden çıkarılamaz.

MADDE : 11- Vatana ihanet, irtikap, hırsızlık, sahtekarlık, dolandırıcılık, emniyeti suistimal gibi ve haysiyet kırıcı suçlardan veya adam öldürmekten mahkum olanların veya kamu haklarından iskat edilmiş bulunanların Komite üyeliği düşer.

MADDE :12- Milli Birlik Komitesi'nin bir üyesi hakkında 11,12 inci maddelerdeki suçlardan biri ile soruşturma açılabilmesi yahut bu üyenin tevkif edilmesi veya yargılanması için Milli Birlik Komitesi Üyelerinin yedide altısının katılacağı Üyelerden beşte dördünün oyu ile karar verilir. Bir üye hakkında diğer suçlardan dolayı soruşturma yapılması ve bu üyenin yargılanması ve Milli Birlik Komitesi'indeki görevinin sona ermesine bırakılır. bu süre içinde zaman aşımı işlemez.

MADDE: 13- Milli Birlik Komitesi üyeliği ile devlet memurluğu aynı kişide ancak onun rızası ve komitenin tasvibiyle birleşebilir. Milli Birlik Komitesi üyelerinden yedide birinden fazlası hükümet merkezi dışında devamlı görev alamaz.

MADDE :14- Milli Birlik Komitesi müzakereleri komite iç tüzüğü gereğince yapılır.

MADDE: 15- Milli Birlik Komitesi adi çoğunlukla aksine karar vermedikçe komitenin müzakereleri gizli yapılır ve müzakere ve kararları yayınlanamaz.

MADDE: 16- Milli Birlik Komitesi başkanın bulunmadığı komite toplantılarına üyelere her biri soyadı alfabe sırasına göre başkanlık eder.

Başkanlık Katipliğini komitenin en genç iki üyesi yapar. Komitede her üye bir oya sahiptir. Oylar eşit olursa başkanın bulunduğu tarafın oyuna uyulur.

3 üncü BÖLÜM :

DEVLET BAŞKANI

MADDE: 17- Milli Birlik Komitesinin başkanı aynı zamanda Devletin ve Bakanlar Kurulunun Başkanıdır. Devlet Başkanı hastalık, yurtdışına çıkma vesair sebeplerle işi başında bulunmadığı zaman kebdisine Milli Birlik Komitesinin en yaşlı üyesi vekalet eder. Bu vekil aynı süre içinde Milli Birlik Komitesi'ne de başkanlık eder. Devlet Başkanının çekilmesi ölüm ve sair sebeplerle başkanlık boşalırsa yenisi seçilinceye kadar komitenin en yaşlı üyesi Devlet ve Milli Birlik Komitesi üyeleri arasından ve bu üyelerin yedide altısının katılacağı ilk toplantıda üçte iki çoğunlukla seçilir. Devlet Başkanı aynı zamanda baskumandandır.

MADDE: 18- Devlet Başkanı Milli Birlik Komitesince kabul edilen geçici kanunları en geç 7 gün içinde ilan eder. İlanın uygun bulmadığı kanunları tekrar görüşmek

üzere bu husustaki gerekçeyle birlikte komiteye geri gönderir. Komite geçici kanunu beşte dört çoğunlukla kabul ederse devlet başkanı bunu en geç 5 gün içinde ilan eder. Devlet başkanı Bakanlar Kurulunun teklifi üzerine hükümlülerin cezalarını devamlı hastalık ve sakatlık gibi sebeplerden dolayı kaldırabilir veya hafifletebilir. Ancak Devlet Başkanı bu yetkisinin devrilen iktidar zamanında işlenen siyasi suçlardan veya siyasi maksatlı katil ve müessir fiillerden veya görevi kötüye kullanmak, irtikap, nüfuzun kötüye kullanılması suretiyle ve başka yollarla haksız suret yapmaktan hüküm giyenler hakkında kullanamaz.

4 UNCU BÖLÜM :

BAKANLAR KURULU

MADDE: 19- Her bakan bakanlar kurulunca güdülen genel siyasetten kurulun diğer üyeleriyle birlikte sorumludur.

Her Bakan kendi yetkisi içindeki işlerin yürütümünden ve maiyetinden bu alandaki fiil ve işlemlerden sorumludur.

MADDE: 20- İzinli veya mazeretli olan bir bakana Bakanlar Kurulu üyelerinden biri Devlet Başkanınca vekil tayin edilir. Ancak her bakan kendi asli vazifesinden başka bir bakanlığa vekalet edebilir.

MADDE: 21- Bakanlar Milli Birlik Komitesi üyelerinden veya 27 mayıs 1960 tarihinde herhangi bir siyasi partiye kayıtlı olmayan vatandaşlardan seçilebilir.

MADDE:22- Bakanlar Kurulu Kanunların uygulanılmasını göstermek yahut kanunun emrettiği işleri yönetmek üzere içinde yeni isimler bulunmamak şartıyla tüzükler çıkarır. Tüzükler Devlet Başkanının tasdik ve ilanı ile yürürlüğe girer. Kütüklerin kanuna aykırılığı iddia olunursa bunun çözüm yeri Milli Birlik Komitesidir.

MADDE: 23- Milli Birlik Komitesi üyesi ve Milli Birlik Komitesince kurulan Yüksek Adalet Divanı Hakimleriyle savcılar ve Yüksek Soruşturma Kurulu üyeleri mali ve iktisadi mevzuularda incelemelerde bulunmak üzere görev alanlar görevlerini mal beyanı ile başlarlar ve görevlerinin sonunda mal beyanı ile ayrılırlar. Milli Birlik Komitesi ayrıca lüzum gördüğü şahıslardan mal beyanı istemeyebilir.

MADDE: 24 - 1924 tarihli ve 491 sayılı Teşkilat-ı Esasiye Kanununun 4,7,9,25,27,36,38,40ncı maddeleriyle 41. maddesinin 2. ve 3. cümleleri ve 42,50,52,61,67,95,102,104 üncü maddeleri hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır. Eski iktidar mensuplarından kendilerinin ve yakınlarının servetleri meşru yollardan edindiklerini mahkemede ispat edemeyenler hakkında Teşkilat-ı Esasiye Kanununun 73.

maddesinde yazılı müsadere memnuniyeti yürürlükten kaldırılmıştır. Teşkilatı Esasiye Kanununun Yürürlükte kalmış olan hükümlerini ve bu geçici kanun hükümlerinden herhangi birinin değiştirilmesi veya kaldırılması Milli Birlik Komitesi üyelerinin beşte birinin teklifi üzerine beşte dördünün oyu ile mümkündür. Teşkilat-ı Esasiye kanununun devlet şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki maddesinde değişiklik yapılması hiçbir surette teklif dahi edilemez.

MADDE: 25- Milli Birlik Komitesince çıkarılan geçici kanunlar Yeni Anayasaya göre kurulacak TBMM'nce kaldırılmadıkça yürürlükte kalır.

MADDE: 26- Bu kanun 27 Mayıs 1960 tarihinden itibaren yürürlükte dir. Milli Birlik Komitesince ve Bakanlar Kurulunca 27 Mayıs 1960 gününden başlayarak bu geçici kanunun yayınlanması tarihine kadar çıkarılmışı olan kararnameler ve alınmış olan karar ve tedbirler muteber merc'idir.

MADDE: 27- Bu Kanunu Milli Birlik Komitesi yürütür 12 Haziran 1960.

Milli Birlik Komitesi Başkanı Gürsel Cemal, Üyeler Acımer Ekrem, Akkoyunlu Fazıl, Aksoyođlu Rafet, Ataklı Mucip, Baştuğ İrfan, Baykal Rifat, Çelebi Emamullah, Er Ahmet, Erkanlı Orhan, Ersü Vehbi, Esin Numan, Gürsoyfırat

maddesinde yazılı müsadere memnuniyeti yürürlükten kaldırılmıştır. Teşkilatı Esasiye Kanununun Yürürlükte kalmış olan hükümlerini ve bu geçici kanun hükümlerinden herhangi birinin değiştirilmesi veya kaldırılması Milli Birlik Komitesi üyelerinin beşte birinin teklifi üzerine beşte dördünün oyu ile mümkündür. Teşkilat-ı Esasiye kanununun devlet şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki maddesinde değişiklik yapılması hiçbir surette teklif dahi edilemez.

MADDE: 25- Milli Birlik Komitesince çıkarılan geçici kanunlar Yeni Anayasaya göre kurulacak TBMM'nce kaldırılmadıkça yürürlükte kalır.

MADDE: 26- Bu kanun 27 Mayıs 1960 tarihinden itibaren yürürlükte dir. Milli Birlik Komitesince ve Bakanlar Kurulunca 27 Mayıs 1960 gününden başlayarak bu geçici kanunun yayınlanması tarihine kadar çıkarılmışı olan kararnameler ve alınmış olan karar ve tedbirler muteber merc'idir.

MADDE: 27- Bu Kanunu Milli Birlik Komitesi yürütür 12 Haziran 1960.

Milli Birlik Komitesi Başkanı Gürsel Cemal. Üyeler Acımer Ekrem. Akkoyunlu Fazıl. Aksoyođlu Rafet. Ataklı Mucip. Baştuğ İrfan. Baykal Rifat. Celebi Emamullah. Er Ahmet. Erkanlı Orhan. Ersü Vehbi. Esin Numan. Gürsoyfırat

Suphi, Kubilay Orhan, Kaplan Kadri, Kaplan Mustafa,
Karanman Suphi, Karan Muzaffer, Karabelli Kamil,
Köksal Osman, Köseoğlu Münir, Kuysak Fikret, Küçük Sami,
Madanoğlu Cemal, Okan Sezai, Özdağ Muzaffer, Özdilek Fahri,
Özgünes Mehmet, Özgür Selahattin, Özkaya Sükran, Solmazer
Irfan, Soyuyüce Şefik, Taşer Dünder, Tunçkanat Hahdar,
Türkeş Alpaslan, Ulay Sıtkı, Yıldız Ahmet, Yurdakuler
Muzaffer.

K A Y N A K C A

- Bozdağ, İsmet. Bir Darbenin Anatomisi. İstanbul: 1991
- Bozdağ, İsmet (der) Celal Bayar, Başvekilim Adnan Menderes.
İstanbul: Birinci Basım
- Bozdağ, İsmet. Demirkırat Aldatmacası. İstanbul: 1991
- Durmuş, Enver. Yassıada'dan İmralı'ya. İstanbul: 1990
- Gemalmaz, Semih Mehmet ve Doğru, Osman. Türkiye'de Basın
Özgürlüğü Mevzuatı. İstanbul: 1990
- Kalaycıoğlu, ERsin ve Sarıbay, Ali Yaşar. Türk Siyasal
Hayatının Gelişimi. İstanbul: 1986
- Soysal, Mümtaz. 100 Soruda Anayasa'nın Anlamı. Ankara: 1986
- Tanör, Bülent. İki Anayasa 1961-1982. İstanbul: 1986
- Yavuzalp, Ercüment. Menderes'le Anılar. Ankara : 1991
- Hakimiyet Milletindir Gazetesi. Bursa : 1960
- Yeni Ant Gazetesi. Bursa: 1960

Hakimiyet

Günlük Siyasal Gazete

Yayıncı: İsmet DOĞRUK
Telefonları: İl Ziraatçılık: 361
Yayıncılık: 1277 - İktisad: 366

TESİS TARİHİ: 1/1/1950
Yıl: 11 - Sayı: 2495
FİYATI: 10 KURUŞ

D. PARTİ GRUBU DÜN DE TOPLANDI
Ankara, 5 (Hususi Muhabirimizden) — D. P. Meclis Grubu bugün saat 15 de toplanmıştır. Başvekil Adnan Menderes ile diğer vekillerin hazır bulunduğu toplantı bugün 37 dakika devam etmiştir.

SARIBI HAYRİ TERZİOĞLU
Yeni İyirmi İki Nispetiye
Mimar Mimar
MUSTAFA TAYLA
Denizliye 27
HAKİMİYET Muhabirlerinden
Kavaklıyazı 77 - Vakkaslı
Telefonları: Nispetiye 240 No: 7
D. R. S. A.

Ankara'da Bayar, Koraltan, Menderese

Sevgi gösterisi

Ankara'da bayar, Koraltan, Menderese sevgi gösterisi. Bayar da birkaç yüz kişi numayişlendi. Hadise yerine gelen devlet bakanlarına lehte tezahürat yapıldı. Şehit Vekâleti dünkü tertipleri hazırlayan bir tebliğ neşretti.

NATO Genel Sekreteri Spaak İstanbul'da yaptığı basın toplantısında konuşuyor

NATO Hariciye Vekilleri Ankara'ya ziyareti için

Fatin Rüştü Zorlu, Misafirler sarrafına bir yemek verdi

Seyran Suna Kocet yakında bir Avrupa turuna çıkacak. Sema Korat ve Özen Seygün İstanbul'daki konserterti yönlü bir toplantıya katıldılar. Ruzumda iki sanatçı birlikte görüldü.

Örflü idare tebliği

Ankara, 5 (Hususi muhabirimizden) — Ankara Örf İdare Kurmanalından 13 numaralı tebliği şudur:

- 1 - 5 Mayıs 1960 günü Kızılay'da yapılacak törenin sebebi aşağıdaki tebliğ ve yasakların alınması hususundur.
- 2 - Şehir içinde ve dışındaki her yerde (cadde ve sokaklar) 10 kişiden fazla grup halinde toplanmak yasaktır.
- 3 - Her şahıs gündüz ve gece herhangi bir yerde tek kişilik ya da birkaç kişilik meclisler oluşturamaz.
- 4 - Şehir halkı (yasa dışı) silah taşıması yasaktır.
- 5 - Müberritler Ankara halkının kanyonlarına ve diğer idare tesislerine karşı herhangi bir şekilde baskı yapamazlar. Her türlü baskı ve şiddetli hareketlere karşı idare tesisleri her zaman hazır olacaktır.

B.M.M'nin bugünkü gündemi

Ankara, 5 (Hususi muhabirimizden) — Yarınki (buğün) B. Millet Meclisi gündeminde aşağıdaki konular gündeme alınmıştır. Bunlar arasında istanbul, İktisad, İlim ve sanat konularının Belediye başkanlığı, İlim ve sanat konularının gündeme alınması da bulunmaktadır.

Yeni ve modern bir lokuma fabrikası

MANİSA DOKUMA FABRİKASI GRUBE İŞLETMESİNE BAŞLADI

Manisa Dokuma Fabrikası grubu işletmesine başlandı. Fabrika, modern ve yeni bir lokuma fabrikasıdır. İşletmeye başlandı.

Passij Korunma kursları başlandı

Passij Korunma kursları başlandı. Kurslar, vatandaşların passij güvenliğini sağlamak için düzenlenmiştir.

Alman konsolosluğu şehrimize geliyor

Alman konsolosluğu şehrimize geliyor. Konsolosluk, şehrimize yakın bir yerde kurulacaktır.

Yeni İyirmi İki Nispetiye

Yeni İyirmi İki Nispetiye. Yeni İyirmi İki Nispetiye, şehrimize yakın bir yerde kurulacaktır.

Son yedi yıl içinde Hububatta yüzde 50 artış olmuştur

Son yedi yıl içinde Hububatta yüzde 50 artış olmuştur. Hububat üretimi, son yedi yıl içinde yüzde 50 artmıştır.

B. Milletler Tarım Teşkilatına katılan Akdeniz

B. Milletler Tarım Teşkilatına katılan Akdeniz. Akdeniz bölgesi, B. Milletler Tarım Teşkilatına katılmıştır.

Yerli kamyon imali büyük hızla artıyor

Yerli kamyon imali büyük hızla artıyor. Yerli kamyon imalatı, büyük hızla artmaktadır.

On tonluk kamyon imali için de çalışmalara başlandı

On tonluk kamyon imali için de çalışmalara başlandı. On tonluk kamyon imalatı için çalışmalar başlanmıştır.

SEYRETTİĞİ FİLMİN İZLENİMLERİNİ İZLİYENLERİN KALAKARAK KÖÇÜSÜNÜ İZLİYENLERİN

SEYRETTİĞİ FİLMİN İZLENİMLERİNİ İZLİYENLERİN KALAKARAK KÖÇÜSÜNÜ İZLİYENLERİN. Seyrettikleri filmin izlenimlerini izleyenlerin kalakarak köçüsünü izleyenlerin.

Remyon çarpan çocuk oldu

Remyon çarpan çocuk oldu. Remyon çarpan çocuk oldu.

Ankara'da Büyük Nümayiş

Gazi Osman Paşa marşı ile beraber 25 bin kişi "istifa" nidalarını çınlattı

Adnan Menderes 2 saat devam eden nümayişler sırasında 3 defa otomobille gelerek halka hitap etmek istedi

37 KİŞİ TEVKİF EDİLDİ

C.K.P. ve D.P. Meclis Grupları dün toplandı

Ankara 5 (Telefon: 22 41 11) C. K. P. ve D. P. Meclis grupları bugün saat 15.00'de toplandı.

D. P. grubunun 25 üyesi, C. K. P. grubunun 15 üyesi bugün saat 15.00'de toplandı. Toplantı, saat 16.00'de başladı. Toplantı, saat 17.00'de sona erdi. Toplantı, saat 18.00'de başladı. Toplantı, saat 19.00'de sona erdi.

HAKSIZ İTHAMLAR

Cumhuriyet Halk Partisinin kuruluşundan bugüne kadar belki de en fazla üzerinde durduğu mesele, meşru ve kanun içinde kalmak olmuştur. Hatta iktidarın majre yolları ile değiştirilmesi prensibini memleketçe yerleşmesini temin için, ilk tecrübesi kendisini vermek gibi dünya siyasi tarihinde eşsiz bir örnek vermiştir.

DERVİŞ S. TAŞMAN

«ÇOCUK ÇETELER» ÇOĞALDI

Son günlerde şehrimizde 10 ve 15 yaşları arası çocuk katillerinin sayısı artmaktadır. Bunların sayısı 10 ve 15 yaşları arası çocuk katilleri olarak artmaktadır. (Devamı S. 4 de)

Henri Spaak dün Ankara'ya gitti

NATO Genel Sekreteri, protokol hatası yüzünden hava alanında on dakika otomobil bekledi.

Ankara 5 (Telefon: 22 41 11) Nato Genel Sekreteri Henri Spaak, Belçika Dış İşleri Bakanı Willy De Guchtin'le birlikte Ankara'ya geldi. (Devamı S. 4 de)

Bir işçi dün dinamitten yaralandı

Dün, Kocaeli'de bir işçi dinamitten yaralandı. Yaralanma, saat 15.00'de meydana geldi. Yaralanma, saat 16.00'de meydana geldi. Yaralanma, saat 17.00'de meydana geldi. Yaralanma, saat 18.00'de meydana geldi.

Sayın Başbakan... (Devamı S. 4 de)

«ÇOCUK ÇETELER» ÇOĞALDI

Son günlerde şehrimizde 10 ve 15 yaşları arası çocuk katillerinin sayısı artmaktadır. Bunların sayısı 10 ve 15 yaşları arası çocuk katilleri olarak artmaktadır. (Devamı S. 4 de)

60 yaşında bir komandantın...

60 yaşında bir komandantın... (Devamı S. 4 de)

Carısı sahasının...

Carısı sahasının... (Devamı S. 4 de)

NATO mensupları yarın şehrimizde

Bursa yarın Nato bayrakları ile süslenecek.

Nato mensupları yarın şehrimizde... (Devamı S. 4 de)

Akın, F. Bahçe maçı için hazırlanıyor

Akın, F. Bahçe maçı için hazırlanıyor.

Akın, F. Bahçe maçı için hazırlanıyor... (Devamı S. 4 de)

İlk Kiraz dün pazara çıktı

İlk Kiraz dün pazara çıktı.

İlk Kiraz dün pazara çıktı... (Devamı S. 4 de)

Gönüller

Gönüller... (Devamı S. 4 de)

Esnaf Dernekleri Birliğinde...

Esnaf Dernekleri Birliğinde... (Devamı S. 4 de)

İhtifak Haberleri

İhtifak Haberleri... (Devamı S. 4 de)

BUNNUNU İSİRİMİ

BUNNUNU İSİRİMİ... (Devamı S. 4 de)

YALCIN KAYA

YALCIN KAYA... (Devamı S. 4 de)

Esnaf Dernekleri Birliğinde...

Esnaf Dernekleri Birliğinde... (Devamı S. 4 de)

İhtifak Haberleri

İhtifak Haberleri... (Devamı S. 4 de)

BUNNUNU İSİRİMİ

BUNNUNU İSİRİMİ... (Devamı S. 4 de)

YALCIN KAYA

YALCIN KAYA... (Devamı S. 4 de)

16
MUSTAFA TAYLA
DÜNYE YAZI
MUSTAFA TAYLA
DÜNYE YAZI
MUSTAFA TAYLA
DÜNYE YAZI

Halkimiyet

Milletindir

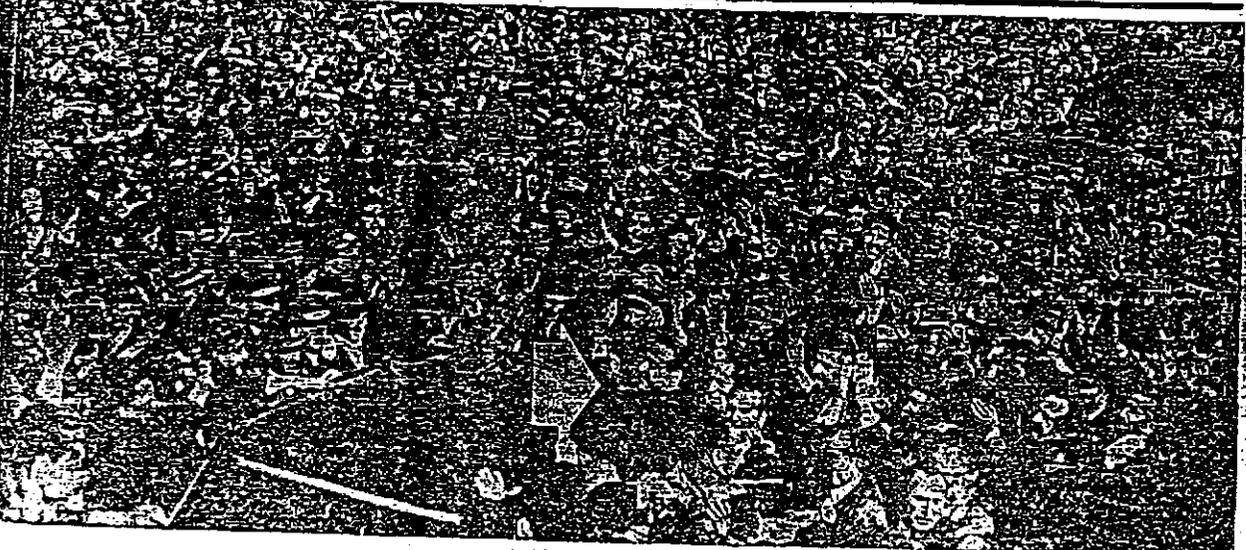
Günlük Siyasi Gazete

Yayıncı: İsmail BOZDAĞ
Yayıncılar: M. Turgut İZMİR
Yayıncılar: İ. İZMİR - İsmail BOZDAĞ

Yayıncı: İsmail BOZDAĞ
Yayıncılar: M. Turgut İZMİR
Yayıncılar: İ. İZMİR - İsmail BOZDAĞ

Yayıncı: İsmail BOZDAĞ
Yayıncılar: M. Turgut İZMİR
Yayıncılar: İ. İZMİR - İsmail BOZDAĞ

RUSLAR - FEZA GEMİSİNİ FIRLATTI
Londra, 15 (Radio) - Ruslar tarafından bugün feza bir gemisi fırlatıldı. Bu gemi feza gemisinin mahremiyetini taşıdığı ve kabinesi içinde insan bulmasıyla beraber bir insanın yarınki keşfi bütün sarsılmaz temin edilmiş geminin atmosfere girmesi yanacağı bildirilmektedir.

DÜN İZMİRİ ZİYARET EDEN BAŞVEKİLİMİZ ADNAN MENDERES EİSALİ GÖRÜLMEMİŞ DERCEDE MUHTESEM DİR. TEZAHÜRATLA KARŞILANMIŞTIR.

Şeyh, dün Başvekilimizi bağrına bastı

Adnan Menderes'i İzmir'de 300 bin kişi karşıladı. Biz milletin reyi ile vazife başındayız ve milletin reyi olmadan bir santim kılmıdamak niyetinde değiliz.

Menderes son ayların iç yüzünü bütün açıklığı ile açıkladı. İzmir, 15 (Husus: Mu habirimizden) - Dün saat 16 da İstanbul'dan Ordu Vapuru ile İzmir'e hareket eden Başvekil Adnan Menderes, İzmir'de Cumhuriyet Meydanı'na hınca hınç dolduran 300 bin Eski'li tarafından muazzam tezahürat ile karşılanmıştır. İstanbul'dan ayrılan Ordu Vapuru, gece yarısından sonra sabah 2 sine doğru Çanakkale sularına girmiş, feribotlar, kayıklar ve aynı zamanda teknelerle karşılanmıştır. Binlerce Çanakkale'li vatandaşlar bindikleri teknelerde ellerinde meşalelerle Başvekilimizi görmek ve selâmlamak heyecanı içinde ve unutulmaz bir eşik tablosu halinde çıkmakta ve de vamlı kahkık tezahüratın de bulunmaktadırlar. Başvekilimiz çokluk ve samimi tezahürat arasında geminin güvertesinde görülmeye başlandı. Burada da ileri sürülen dolduran tezahüratla kaplandı.

Zirve toplantısına katılmak üzere Paris'e gelen Başbakan Erenköy, Lâhîr Amerika'ya yaptığı ziyareti sırasında Brüksel'de saat 12.00'de bir kitle ile karşılandı.

Şehitlerimiz için dün hazin bir ihtifal yapıldı

Pınarbaşı şehitliğinde yapılan hazin törenle şehitler abidesine çelenkler konuldu. Göklerde vatan için can vermiş ve polis müfrezeleri tarafından şehit olan kahraman hava ve deniz kuvvetleri askerleri için hazin bir tören yapıldı. Hazin bir törenle şehitler abidesine çelenkler konuldu. Saat 10.30 da şehitler için hazin bir tören yapıldı. Hazin bir törenle şehitler abidesine çelenkler konuldu. Saat 10.30 da şehitler için hazin bir tören yapıldı. Hazin bir törenle şehitler abidesine çelenkler konuldu.

Fransız İmar Vekili geldi, gitti

Medent Berkin Fransız İmar Vekili geldi, gitti. Medent Berkin Fransız İmar Vekili geldi, gitti. Medent Berkin Fransız İmar Vekili geldi, gitti.

unutulmaz bir eşik tablosu halinde çıkmakta ve de vamlı kahkık tezahüratın de bulunmaktadırlar. Başvekilimiz çokluk ve samimi tezahürat arasında geminin güvertesinde görülmeye başlandı. Burada da ileri sürülen dolduran tezahüratla kaplandı.

Ordu Takımı 1-0 galip

Ordu takımımız dün Çarşamba'da Oran şehrinde 45 bin kişilik Fougues du Parc Stadi'nde Yunan ordu takımı ile yaptığı karşılaşmada 1-0 kazanmıştır. Takımımız ekip halinde başarılı bir oyun çıkarmıştır.

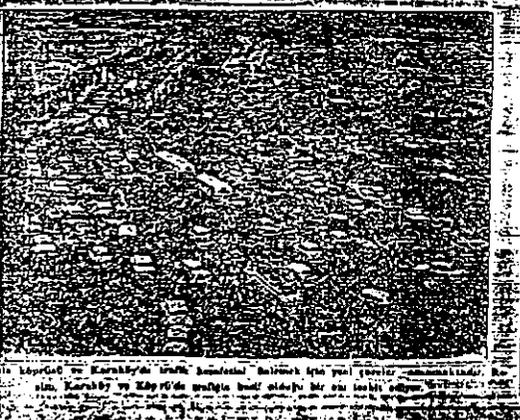
LETTER Beklenmiyordu

Zirve toplantısı bugün başlıyor

Kruşef, dün Paris'de de Gaulle ve Mac Millan ile görüştü. Paris, 15 - Yarın toplantısına katılmak üzere Paris'e gelen Başbakan Erenköy, Lâhîr Amerika'ya yaptığı ziyareti sırasında Brüksel'de saat 12.00'de bir kitle ile karşılandı.

Fenerbahçe: 2, A.Ordu: 0 Vefa: 2, Göztepe: 2

Fenerbahçe hak etmediği bir galibiyet almışken, Vefa ve Göztepe başarılı bir oyun çıkardılar. Fenerbahçe, A.Ordu'yu 2-0 mağlup etti. Vefa, Göztepe'yi 2-0 mağlup etti. Göztepe, A.Ordu'yu 2-0 mağlup etti.

Yukarıdaki fotoğrafta, İzmir'de Adnan Menderes'in karşılanması sırasında görülen kalabalık bir kitleyi göstermektedir.

İ. İNÖNÜ'NÜN BASIN TOPLANTISI

“15 senelik demokratik mücadele millet şuuruna bambaşka tesir yapmıştır, İnönü, C. H. P. iktidara geldiği takdirde aklî vazife almak için karara varamadığını belirtti

Adnan Menderes bu sorulara cevap vermelidir!

Bu on yıllık müzisyenlik hayatımın geçirdiğim en güzel yıllarımdır. Bu on yıllık müzisyenlik hayatımın geçirdiğim en güzel yıllarımdır. Bu on yıllık müzisyenlik hayatımın geçirdiğim en güzel yıllarımdır.

SİDDİK TÖNERKAN

27 Mayıs 1960 günü yapılan basın toplantısında İnönü'nün bu sorulara cevap vermediğini belirttiler.

İsmet İnönü'nün basın toplantısında.

Ankara, 1 (Telefonla) Milli Birlik Komitesi tarafından Türkiye'de laiklik ve demokrasi için yapılan çalışmalar hakkında İnönü'nün basın toplantısında CHP Genel Başkanı İnönü 27 Mayıs tarihinde Ankara'da basın toplantısında yaptığı konuşma.

İsmet İnönü'nün basın toplantısında yaptığı konuşma.

Katılımın bir safhası anlansıldı

ORGNL. C. GÜRSEL DÜN GENÇLİĞE HITAP ETTİ

«Hürriyetlerimiz elden gittiği gün, insanlık hayatımızda milli varlığımızı da kaybetmemiz mukadderdir»

Ankara, 1 (Telefonla) Milli Birlik Komitesi Başkanı Devlet ve Hükümet Raisi Orgeneral Cemil Gürsel dün radyoda Türk gençliğine hitap etti. «Millî Türk gençliği! İstiklal mücadelesini bir hayretle karşıladın. Bu hayretin sebebi nedir? Millî varlığımızı korumak için yaptığımız mücadeleyi destekleyin. Bu mücadeleyi destekleyin. Bu mücadeleyi destekleyin.»

«Hürriyetlerimiz elden gittiği gün, insanlık hayatımızda milli varlığımızı da kaybetmemiz mukadderdir»

«Millî Kurtuluş»u bugün Bursa'da kutluyoruz

Bugün saat 14'te muhtelif semtlerden yapılacak yürüyüşlerle, Cumhuriyet alanında toplanıp, Orduya bağlılık ve sevgi tezahüratında bulunulacak. Gençlik bugüne hazırlanıyor.

By 8.24 tarihinde Milli Kurtuluş yürüyüşleri, Cumhuriyet alanında toplanıp, Orduya bağlılık ve sevgi tezahüratında bulunulacak. Gençlik bugüne hazırlanıyor.

Dün yeni bir ilim hey'eti kuruldu

İpazat hakkını koruyan veya kayıtlı olmayan kanunlarla hürriyetleri tahdit eden kanun ve hükümler tasfiye edilecek

Ankara, 1 (S. A.) - Yasal hükümlerin 20 Mayıs 1960 tarihli kararname ile tasfiye edilmesini C. H. P. Genel Başkanı İnönü'nün basın toplantısında belirtti. İnönü, «Bu kararın amacı, kanunların hürriyetleri tahdit eden hükümlerini tasfiye etmektir.»

Menderes dün sibir bahçelerini geçirdi

Ankara, 1 (Telefonla) Harp Okulu'nda düzenlenen basın toplantısında Menderes'in bahçelerini geçirdiğini belirtti. Menderes, «Bahçeleri geçirdim, şimdi işlerime devam ediyorum.»

Bursa Valisi Kurmay Albay Fehmi Albayrak'ın dün yaptığı basın toplantısı

Bu sabahın ilk saatlerinde Bursa Akademi Yalıtılmış Yürüyüşleri Kurmay Albayrak'ın basın toplantısı yapıldı. Albayrak, «Yürüyüşlerimiz başarıyla sonuçlandı.»

Kendine «Saklı» adını vermişti. «Saklı» oldu. İsmet Menderes'tin.

D.P. II binasının yarıya inen bayrağı dün çekildi

Bursalı'lar istiklal marşı ve sevinç gözyaşları arasında Türk Bayrağını dalgalandırdılar

Dün öğlen saat 10 sıralarında D.P. II binasında yarım indirilmiş olan Türk bayrağı, kalbine bayrak ve istiklal marşı ile beraber Kurmay Yarbay İzzet Günay tarafından çekildi. Bayrak çekilirken, Bursa halkı sevinç gözyaşlarıyla bayrağı destekledi.

TİCARET BAKANININ BASIN TOPLANTISI

Çihot İren a Her şeyden evvel kendi kemerlerimizi sıkmalıyız, daha sonra halkın u dedi

SAHİDİ
HAZIRI TERZİOĞLU
 Halkın Hürriyetine ve
 Atatürk Millîyetine
MUSTAFA TAYLA
 Dergiye yer:
HAKİMİYET Muhabirlerinden
 Halkın Hürriyetine ve Atatürk Millîyetine
 İstanbul - Basın Cad. No: 7
 TÜRKİYE

Hakimiyet

Milliyet

Numarası: İsmet 802.D.4.C
 TELEFONLAR:
 Saygıları ve İhtisar 3711
 GÜNLÜK Siyasal Gazete
 Tesis tarihi: 1 / 1 / 1950
 Yılı: 11 - Sayı: 5522
 FİYATI: 10 KURUŞ

TASIN VE YURUK GENEL MÜDÜRÜ (ÖZGÜN BEYANATI)
 Ankara, 2 (Hususi Muhabirimizden) — Yabancı ajan muhabirlerinin sorularını cevaplandırarak Başbakan Yasin ve Turhan Genel Müdürü Karayın Albay Ersoy'un Albay Mülli Komite Üyeleri politikadan uzaklaşarak, Askeri şubalar seçilmiş sonra kurulacak Kabinete vâzife almaya kalktıkları demektir.

Bursa Bayram havası içinde, dün muhteşem bir miting yapıldı

Millîyet hareketi onbinlerce Bursa halkından sevinç içinde kutlandı. İstiklal meydanında Ordumuza bağlılık ve bağlılık hisleri belirtildi. Her yerde büyük bir yürüyüş yapıldı.

DEVLET VE HÜKÜMET REİSİ ÖZGENEREL İSMET İNÖNÜ

Bursa'da 9 kişi dün nezaret altına alındı

ASKERİ VALİLİK BUNLARIN İŞLERİNİ SÜZÜLMEK ÜZERE AÇIKLAMADI
 Dün sabah şehirde görülen bazı hareketler üzerine 9 kişi nezaret altına alınmıştır. Askerî Vali ve Belediye Reisi Karayın Albay Ersoy'un nezaret altına alınması hakkında kamuoyuna açıklama yapılmamıştır.

Askerî Valinin Meslek Kuruldu

Dün Onbinlerce Bursa İsmet Ordusu'na bağlı askerler, şehirde büyük bir coşkuyla bayram havasını yaşattılar. İstiklal meydanında yapılan mitingte, askerler tarafından büyük bir başarıyla gerçekleştirildi. Her yerde büyük bir yürüyüş yapıldı.

Dün Bursa tarihli bir gün ve bir bayram havası yaşanmıştır. Millî Hürriyet ve İstiklal hareketi her yerde büyük bir başarıyla gerçekleştirildi. Her yerde büyük bir yürüyüş yapıldı.

Yurtta tam bir huzur ve sükun hüküm sürüyor

İÇİŞLERİ BAKANI GAZETECİLERE BİR BEYANAT VERDİ

Ankara, 2 (Hususi Muhabirimizden) — Bugün saat 17.30 da bir basın toplantısı tertip eden İçişleri Bakanı Tugeneral İsmet Kızılgül Daily Telegraph Gazetesinin 31 Mayıs tarihli sayısında yayınlanan bir haberi yanıtlıyor. «Memleketimde tam bir huzur ve sükun hüküm sürmektedir. Vatandaşlarımız hürriyete kavuşmanın heyecanı içinde hürriyet bayramını kutlamaktadırlar. demektir.»

M.Kemal Paşa'da

HALK NESİTİNDE 27 MAYIS BAYRAMINI KUTLIYOR
 M. K. Paşa, 2 (Hususi Muhabirimizden) — 27 Mayıs Zileri bugün kazanmışta coşkun şekilde kutlanmaktadır. Cumhuriyet Meydanında coşkun bir şekilde askerler tarafından gerçekleştirildi. Her yerde büyük bir yürüyüş yapıldı.

İçişleri Bakanı gazetecilerin hürriyete kavuşmalarını candan tebrik ettiğini ifade etmiş, haberleri doğru siddetli ve uygun veremeleri için her an kendilerinin defaihce müraعات edileceklerini belirttikten «Unvanı nümâ-yişleri» arasında dînen var mı? diye sorulmuştu. «Elbette var. Fakat buna bu mevzu da itikaf etmiş bir şey yok. Çalışmaları devam ediyor. Aldığımız ne...»

Şişli'de meydana gelen bir poliz tahakkümüyle ilgili raporun bir fotoğrafı. (Bu fotoğrafta tahakkümüyle ilgili raporun bir fotoğrafı.)

Dışişleri Bakanlığı Kıbrıs ile alakalı bir açıklamada bulunacak

Hükümet Kıbrıs Türklerinin haklarını korumada kararlı
 Ankara, 2 (Hususi Muhabirimizden) — Dışişleri Bakanlığı'nın bugün yaptığı açıklamada Kıbrıs ile alakalı bir açıklama yapılacaktır. Açıklamada Kıbrıs meselesinin hali için dost ve düşman Yunan hükümeti ve İngilizler ile temaslara başlanacağı, Londra ve Ankara'da yapılacak görüşmelerin sonuçları hakkında bilgi verileceği belirtilmiştir.

Öğretmenlerin Org. Cemal Gürsel'e telgrafı

M. K. Paşa, 2 (Hususi muhabirimizden) — M. K. Paşa Öğretmenler Derneği tarafından Millîyet Birlik Komitesi Başkanı Devlet ve Hükümet Reisi Örgeneral Cemal Gürsel'e aşağıdaki başlıkta ve aşağıdaki telgraf çekilmiştir: «M. K. Paşa, Sayın Cemal Gürsel Örgeneral...»

NEPAZ VERECEK — Polis Reisi Yamaçlıoğlu'nun bir fotoğrafı. (Bu fotoğrafta Polis Reisi Yamaçlıoğlu'nun bir fotoğrafı.)

Ankara'da nezaret altına alınmış

Ankara, 2 (Hususi Muhabirimizden) — Türk Silahlı Kuvvetlerinin idaresi için alınan 27 Mayıs'tan bu yana Ankara'da nezaret altına alınmış bulunan şahısların bir kısmının Yaşında ya şüphelilerince tutulmuşlardır.

Geçen Hükümeti üyeler ile bazı politik ve hükümet işleri yapılan kimselerin Ankara'da kalmaları ilgililerce bugün görülmüştür. Halkın Hürriyetinde 77 kişinin (bugün ya kalmış olan 4 kişi ile 21) nezaret altına bulundurulduğu bildirilmektedir.

SAKİT HÜKÜMET, ERKANI LOJMANLARI TERKEDECEK

Ankara, 2 (Hususi Muhabirimizden) — Sakit Hükümeti erkani evlere ait lojman ve binanın terk etmeleri için gerekli emir verilmiştir. Cumhurbaşkanlığı, Ateliş Başkan, Başbakan, Bakanlar, Generaler ve Müdirler devlet tarafından verilen lojmanları en kısa zamanda terkederek bunları Millî Birlik Hükümeti emrine vermekleri bildirilmiştir.

M. K. PAŞA'DA KIZILAY VE TIK KIZILAYINA İZ KONTULDU

M. K. Paşa, 2 (Hususi muhabirimizden) — Ankara'da Kızılay ve Tık Kızılayı'nın bir araya gelmesi hakkında bir açıklama yapılmıştır.

Barajlarda 1 Milyar liralık yolsuzluk

İlk ve son fiyatlar arasında yuku bulan bu fark tahkik ediliyor

Kemelcel parasının bu şekilde plânsız sarf edilmesinin hesabı teker-teker çıkarılacak

Ankara 19 (Telefonla) 1935 sen bu yıla inşa edilmiş barajların ve inşaatların tahmini maliyeti toplam 10 milyar lira olarak tahmin edilmiştir. Bu toplamın 341 milyon 977 lirası tahkik edilmiştir. Gerçekten ilk ve son fiyatlar arasında yuku bulan bu fark tahkik ediliyor.

İzzet Paşa'nın Barajlar ile ilgili olarak yaptığı konuşma...

Dün iki hürriyet mitingi yapıldı

Hâtipler 27 Mayıs inkilabının mâna ve ehemmiyetini belirttiler

DÜN HÜRRIYET meclisinde ve İMEGOL'da Yenisöz köyünde iki büyük miting yapıldı. Hürriyet Meclisindeki miting çok başarıyla tamamlandı.

2 hırsızlık hâdisesi

DÜN gâhbirimde iki hırsızlık vak'ası daha oldu ve binlerce liralık ziyan meydana geldi. Bu gece İzzet Paşa'nın evinde de hırsızlık yapıldı. Hırsızlar 24 ve 26 yaşlarında iki çocuktur. Diğeri ise yetişkinlerdir. Bu gece tahmin edilen toplam hırsızlık 100 bin lira civarındadır.

EV SOYMA BADEİSİ: Seyyid ve Namazgâhı Sano S. 4 d.

Yalova - İstanbul vapur seferleri: Yalova - İstanbul vapurları tariflerini tahvilatı yapıldı. Yeni yıl tarifleri için Yalova'dan İstanbul'a vapur vapur seferleri başladı. 6.45 12.30-15 Aralık 20.25 ve pozitif ve negatif Sano S. 4 d.

Okullarda imtihanlar geri bırakıldı

26 Haziran'da yapılacak olan 19 Mayıs imtihanları tahvilatı ile geri bırakıldı. Bu kararın sebebi tahvilatın etkisiyle okulların kapanmasıdır. Bu kararın sonucu olarak 19 Mayıs imtihanları 26 Haziran'da yapılacak olan 19 Mayıs imtihanları ile birleştirilmiştir. Diğer taraftan Sano S. 4 d.

Merinos bir yılda 100 bin liralık kumaş hediye etti

Müesses tarafından Hilton, Divan ve bazı gece kulüpleri ile Gazino ve yayyonlara temsil masrafları adı altında yılda 62 bin 150 lira ödenmiş. 27 Mayıs takvimi ile ilgili olarak yapılan tahkiklerde bir takım yanlışlıklar ve hatalar tespit edildi. Bunların sonucu olarak Merinos fabrikasında da bir takım yanlışlıklar tespit edildi. Bu yanlışlıkların sonucu olarak Merinos fabrikası tarafından bir yılda 100 bin liralık kumaş hediye edildi.

Tozköprü'nün hesapları inceleniyor

Ortaokul kurumunun tahvilatı ve diğer hesapları inceleniyor. Bu hesapların sonucu olarak bazı yanlışlıklar tespit edildi. Bu yanlışlıkların sonucu olarak Tozköprü'nün hesapları inceleniyor.

Hüviyeti meşhul ceset hâlâ eşrar perdesi içinde

Yalova yolu kenarında bulunan ceset hâlâ eşrar perdesi içinde. Bu cesetin kimliği henüz bilinmemektedir. Bu cesetin bulunması üzerine Yalova yolu kenarında eşrar perdesi çekildi.

Res. Makam Otomobilleri satılacak

Böylece Devlet milyonzeker lira sağlanacak. Ankara 19 (Telefonla) İhtisatçı ve diğer otomobillerin satılması için karar alındı. Bu kararın sonucu olarak Res. Makam Otomobilleri satılacak.

Başbakan Milli tahkime yaptı. Bu tahkimde de meşgul olma. Bu tahkimin sonucu olarak bazı yanlışlıklar tespit edildi.

Amerikanın İsmayil gendoneği yalı yapıldı. Bu yapıların tahkimi ve diğer işleri için tahvilat kullanıldı.

Sabıkların muhakemesi kısa sürecek

Ankara 19 (Telefonla) Yekâk Adalat Divanı tarafından muhakeme Sano S. 4 d.

Şöforler tezkir ediliyor

Ankara 19 (Telefonla) Ankara şöforleri tezkir ediliyor. Bu tezkirlerin sonucu olarak bazı yanlışlıklar tespit edildi.

Şantaj yaparak para istedi

Bu şahısların şantaj yaparak para istediği tespit edildi. Bu şahısların tahvilatı ile tahkimi yapıldı.

Atatürk Köşkü de bu gibi kullanılmış

İç Çimento ve demir doldurulan Köşkün en kıymetli eşyaları Çelikköy'e getirilmiş. Bazı eşyalar ise kayıp oldu. Bu eşyaların tahkimi için tahvilat kullanıldı.

PARTIZANLIK YAPAN BİR MEMUR DOKTOR

Mudanyanın Sâhib Belediye Reisi Mancoğlu'nun eniştesi Kaya Ali Usta'nın bir zamanlar İnkilâpçı olduğunu öğrenildi. Bu şahsın tahvilatı ile tahkimi yapıldı.

SELÂH SABAH
AÇIK EKSLİTME
 Barışta barışta demizler. Herki hayli demizler. BİR Kİ DEMİR
 YALÇIN KAYA

İhbarlara dikkat!

D.P. İhtisatçıları tahvilatıyla ilgili olarak ihbarlara dikkat. Bu ihbarların sonucu olarak bazı yanlışlıklar tespit edildi.

Sano S. 4 d.

Üniversite hocaları da mücedde etti
İzmir, 2 (Telefonla)
İstanbul Üniversitesi Rektörü olan
yaptığı basın toplantısında, İstanbul
öğretimi için çalışmaları da te-
lebeiler gibi bürüncü işle mücedde et-
tiklerini ifade etmiştir.

Yeni Suistimal Ve Yolsuzluklar Eski Ankara Mebuslarından R.Dengin sabık iktidarın meydana getirdiği suistimal ve yolsuzluklarla ilgili dökümanlar hazırladı

Beşimil Yarı Orduyu İstanbul'da yapılan sevgi gösterisi sırasında geçerken çekilen fotoğraf.

Bunlar arasında İstanbul'daki tramvay yol-
suzluğu (10 Milyon lira), E1-Balık Kurumunun
satışlarından doğan dövizin heba edilmesi
(100 Milyon lira), ayrıca Posta Telefon Telgraf
ve Barajlarla ilgili muazzam suistimaller var.

Açkara, 2 (Telefonla)
C.H.T. eski Ankara
Milletvekilliklerinden Recep
Dengin sabık iktidarda
meydana getirdiği yolsuz-
luklarla ilgili prot. cepta-
ki dökümanları yakında
yoklulu meclise verecek-
tir.

"Dengle, Meclis sabık
iktidarda bu suistimalleri
söylemiş, fakat D.P. ço-
ğunluğu tarafından bu
yolsuzlukları incelemek ko-
nusu yapılmamıştır. De-
ngin, ilgili meclisler ve-
ceği raporla bilmesin, et-
yolsuzluklardan haberdar-
dır."

Bursa Gençliği dün Şanlı
Orduya bağlılığını belirtti

Bursa Gençliği dün Şanlı Orduya bağlılığını belirtti

Binbinlerce Bursalı dün coşkun bir sevinç içinde Şanlı
Ordumuza büyük bir sevgi tezahüratında bulundu

Milli Kurultay bar-
ınca Bursalılar 200 mi-
liyonluk bir sevinç
gösterisi yaptılar.

İş Bankası Yönetim Kurulu Üyeleri
dün istifaya ettiler

İstanbul'da Devrim Hükümetinin Maliye Bakanı
Ekrem Ali Coşkun'un istifasıyla Bursa'da da büyük
bir sevinç yaşandı.

Bursa Valisi ve Belediye Reisi...

Suistimal tahkik komisyonu

Açkara, 2 (A.Ş.)
Suistimal ve yolsuzluk
tahkik komisyonu
kuruldu.

Bursa Valisinin halka teşekkürü

Kurmay Albay Fehmi Albayrak'a Dünkü gösteriye
dile tebliğ harfiyen şiyet eden muhterem
Bursalılara teşekkürü bir borç bilirim dedi

Bursa Valisi ve
Belediye başkanlığı yap-
mış olan Albayrak'a dün
gösterisi için teşekkür
ederek teşekkür eden
Bursalılara teşekkür
etti.

Karacabey'de Orduya sevgi gösterisi

Karacabey 2 (Telefonla)
Şanlı Türk Ordumuza
büyük bir sevgi gösterisi
yaptılar.

Recip San Emniyet Müdürü

Recip San Emniyet
Müdürü...

Bu foto, bünyet müceddeci yapın...

Dokuz şahıs dün nezarete alındı

Bunlar arasında sabık mebuslardan Saadetin
Karacabey ile Selâhattin Karacagil de var

Açkara, 2 (Telefonla)
Bursa Valisi ve Belediye Reisi...

SADETTİN ÇANCA
SADETTİN ÇANCA...

Gâfillere son ihtar!
SADETTİN ÇANCA

SAHİDİ
HAYRİ TERZİOĞLU
 MÜDÜR
MUSTAFA TAYLA
 MÜDÜR
 HAYRİ TERZİOĞLU
 MÜDÜR
 MUSTAFA TAYLA
 MÜDÜR

Hakimiyet

Milliyet

Müessesesi: İsmail HÜZDAR
 TELEFONLAR:
 500000 ve 500001

Günün Siyasi Gazete

Tesis tarihi: 1 / 1 / 1950
 Yıl: 11 - Sayı: 5522
 FİYATI: 10 KURUŞ

BASIN Y. VE TURİZM GENEL MÜDÜRLÜĞÜN BEYANATI
 Ankara, 2 (Hususi Muhabirimizden) — Yabancı ajans muhabirlerinin suallerini cevaplandırarak Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü Kurmay Albay Ertoğrul Alparslan Türkeş'in Milli Konsey üyeliğinden ayrıldığını, Atatürk anıtlarına saldırılarından sonra kurultay kabinesinde vazife almayacakları bildirildi.

Bursa Bayram havası içinde, hükümet meydanında Ordumuza güven ve bağlılık hisleri belirtildi

Birde büyük bir yürüyüş yapıldı

Bursa'da bayram havası içinde hükümet meydanında Ordumuza güven ve bağlılık hisleri belirtildi. Birde büyük bir yürüyüş yapıldı.

Askeri Valinin Mesek Kuruldu

Bursa'da askerî valinin meslek kuruldu. Kurul, valinin görevini yerine getirmesi için kurulmuştur.

Bursa'da bayram havası içinde hükümet meydanında Ordumuza güven ve bağlılık hisleri belirtildi. Birde büyük bir yürüyüş yapıldı.

DEVLET VE HÜKÜMET KURUM ÖRGÜTLERİ GENEL KURULU

Bursa'da 9 kişi dün nezaret altına alındı

Bursa'da dün 9 kişi nezaret altına alındı. Bunlar arasında bazı devlet görevlileri de vardı.

Yurtkısı İçinde Bir Huzur ve Sükun Hükümet Sürüyor

İÇİŞLERİ BAKANI GAZETECİLERE BİR BEYANAT VERDİ

Ankara, 2 (Hususi Muhabirimizden) — Bugün saat 17.30'da bir basın toplantısı tertip eden İçişleri Bakanı Tuncgeneral İsmail Huzar, Daily Telegraph Gazetesinin 31 Mayıs tarihli sayısında yayınlanan bir habere yanıt olarak "Memleketimizde tam bir huzur ve sükun hüküm sürmektedir. Vatandaşlarımızın hükümete kayıtsız ve şartsız güveni içinde hükümeti bayramını kutlamaktadırlar" demiştir.

İçişleri Bakanı gazetecilerin hükümete kayıtsız ve şartsız güveni ifade etmiş, haberleri doğru, sıhhatli ve doğru verileri temin için her türlü kederleri defalarca muvafakat edebileceklerini belirttikten sonra "Üniversite öğrencileri" sırasında söz konusu olanlar hakkında sorulara cevap vermiştir.

"Elbette var. Fakat buna bu mevzuda imkân bulunmamaktadır. Çalışmalar devam ediyor. Aldığımız ne...

21 Nisan günü polisler tarafından tutulmuş, bir kurşunla yaralanmış, fakat tedavi gören Osman Bugtu hastahane de yatıyor. Çalınmış mesut bir yatağı muhteliflerden kurtuldu.

Bu fotoğraf, İstanbul'da bir polis teşkilatının çektiği "mesut" diye adlandırılan bir fotoğraf. Bu fotoğrafın yayılması, İstanbul'da bir yatağı çalmış ve yaralanan Osman Bugtu'nun hastahane de yatırıldığı bildirildi.

Öğretmenlerin Org. Cemaatı Telgrafı

M. K. Paşa, 2 (Hususi muhabirimizden) — M. K. Paşa öğretmenleri adına Öğretmenler Derneği tarafından Atılım Birlik Komite Başkanı Devlet ve Hükümet Reis-i Organemi Cemal Gürsel'e aşağıdaki bağlılık ve sükran telgrafı çekilmiştir:

Sayın Cemal Gürsel, Öğretmenler Cemaati (Devlet & Bayrak)

Dışişleri Bakanlığı Kıbrıs ile alakalı bir açıklamada bulunacak

Hükümet Kıbrıs Türklerinin haklarını korumada kararlıdır. Dışişleri Bakanlığı Kıbrıs ile alakalı bir açıklamada bulunacaktır.

Ankara'da nezaret altına alındılar

Ankara'da bazı devlet görevlileri nezaret altına alındı. Bunlar arasında bazı devlet görevlileri de vardı.

Sakıt Hükümet, Erkanı Lojmanları Terkedecek

Sakıt Hükümet, Erkanı Lojmanları Terkedecek. Hükümet, Erkanı Lojmanları Terkedecek.

HEMAT YERİNEK - Polis Binası Yanaroluğu Davurpaşa Kültüründe kapalıdır.

Şehir ve Beşmeharret Yeni İktisadi Düşünce DERVİŞ S. YAŞMAN Uzmanı Neşriyat Müdürü FETHİ YAŞMAN Yayıncı İlahi - 2349 Baş mekânı - 1925

Yeni Anı

KURULUŞ: 1948 YIL: 11

Bursa'nın Gözü, Kulaklı, Dili

HAFTASI 12 KURUS SAYI: 3663-1563

1. İnönü Bulvarı No 406 Şişli ANKARA 3 (Telefon) - İnanç İnanç başta Osman Bölükbaşı sığır- rüt emektir. Bu sığırın ağırlığı 11 ton 32 ya kadar devam etmiş ve göğüsme- de Yerkon Psikolojik da bulmuşlardır.

YARIN BAYRAM
Yeni mevsimlik Kur- ban bayramıdır. Gaze- teminle dört gün süren bayramın ilk günü 9 Haziran Pazartesi gününden itibaren bayram gününe de- vam edecektir. YENİ ANI neşriyatı şubesi için Bursa'da bayram muntazıdır.

VAHŞİYANE CİNAYETLERİ ORTAYA ÇIKTI

Şehir, Türk Ordusu lehinde bir tarafta tezahürat yaparken diğer tarafta vahşiyane cinayetler işleniyor.

Cesetleri, kuyulara attıkları, buzdolaplarına soktukları, hayvan yemi yapılan makinalarda kıydıklarına dair korkunç haberler alınıyor

Ankara 3 (Telefon) Millî Birlik Komitesi Bursa'dan vahşiyane cinayetler hakkında bilgi aldı. Bursa'da vahşiyane cinayetler işleniyor. Bursa'da vahşiyane cinayetler işleniyor. Bursa'da vahşiyane cinayetler işleniyor.

Vali ve bir çok şahıs dün

sabah nezarete alındı

Taklannanlar arasında iki Milletvekilinden başka, Mustafa Tomba, Adnan Hancıoğlu, Mehmet Yılanlı, Merinos Fabrikası Müdürü Şeyket Davaslıgil ve muavini Dündar Kalabalık da var

Millî Birlik Komitesi Bursa'da vahşiyane cinayetler hakkında bilgi aldı.

İkinci Sabit Çelebiyanoğlu Akademi Vali'ye dün sa-

hâk saat 6 da Vali kona- ğundan ayrılarak bir grup- ta hükümet Akademi Vali'ye götürüldü ve nezarete al- tılar.

GÜRSEL'İN BİR AMERİKALI GAZETECİYE CEVAPLARI

Komitelerin kararlarını değiştirebilir misiniz soruldu. Buna neden lâzım hissedelim dedi

Ankara 3 (Telefon) Devlet ve İktisadi

ve İktisadi Bakanlar Top- lamına Çelebiyanoğlu gide- berli ediyor.

Başbakan Özalp Genel Cemal Çelikkaya başta bir Ameri- kani gazetecinin sorularına şu şekilde cevaplandı- rıldı:

Soru - En fazla beş- gi teklifi ile başlatılıyor? Cevap - Bir teklifi- ni kabul etmişimdir.

Soru - Millî İktisadi Bakanlar Toplamına Çelebiyanoğlu gide- berli ediyor.

Soru - Komitelerin kararlarını değiştirebilir misiniz? Cevap - Evet, ama- nca bu teklifi, enseyi ile tartıştım. Dışişleri- ni bilmiyorum.

Soru - Epeyce önem- liden. Fakat kat'î bir ta- klifi sayılmıyor. Memnuniyet

Soru - Komite'nin kararlarını değiştirebilir misiniz? Cevap - Buna şüphe- liden emin değilim. Komite- nin başkanı benim ve kararları birlikte alıyoruz. (Devamı S. 4 de)

Gürsel dün Anıl-Kabri ziyareti etti

Ankara 3 (Haberler muha- birlerinden) - Millî Birlik Komitesi Başkanı Der- vish ve İktisadi Reis Özalp Genel Cemal Çelikkaya Millî Birlik Komitesi'ne (Devamı S. 4 de)

C.H.P. Bursa İl Başkanının tamimi

C.H.P. İl Başkanı Dr. İbrahim Çelebiyanoğlu bugün tamimi yaptı. Bu tamimi şu şekilde yaptı:

ŞANLI ORDUYA dünkü tezahürat

Beyaz 11 Mayıs'ta Anıl-Kabirde Defterli Mahsum birer yazmamız

Dün Keles, Gemlik ve Mudanya'da hüriyet ve inisip müdafii Ordu mensupları amirallerde topla- nıldı. Bu toplantıda hüriyet ve inisip müdafii Ordu mensupları amirallerde topla- nıldı. Bu toplantıda hüriyet ve inisip müdafii Ordu mensupları amirallerde topla- nıldı.

Mudanya'da hüriyet ve inisip müdafii Ordu mensupları amirallerde topla- nıldı. Bu toplantıda hüriyet ve inisip müdafii Ordu mensupları amirallerde topla- nıldı.

Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisinin tebliği ATA TÜRK CADDESİNDE İSTİMLÂK DURDURULDU

Şehrin nazım planı yürürlükte. daha uygun şekilde tatbiki için detay plânlarının tanzimine gidilecek. Gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek

Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

1 - Bursa Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

Devlet ve Beşmeharret Başkanı Özalp Genel Cemal Çelikkaya, Millî Birlik Komitesi ve Taklim Eyaletleri ile birlikte, saat 12:00'de basın toplantısı yapılmıştır.

Bazı asılsız haberler kat'iyetle yalanlandı

Ordunun ezan okunmasını yasak ettiği, C.H.P. iktidara gelirse dini kaldıracağı; haberlerine Vali muavini Kur. Yarbay Haydar Gürsan «tamamen yalandır» dedi

Askeri Vali ve Belediye Reisi'nin tebliği

2 - 6785 sayılı İ- stiklal Mahallesi'ndeki gecekondu ve baraka inşaatına müsaade edilmeyecek.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

Menderes'in kasabında D.P. ilerin sulustimât dosyaları bulundu

Ankara 3 (Telefon) Şehir ve Beşmeharret Uzmanı Neşriyat Müdürü FETHİ YAŞMAN

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

Ankara 3 (Telefon) Şehir ve Beşmeharret Uzmanı Neşriyat Müdürü FETHİ YAŞMAN

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

Ankara 3 (Telefon) Şehir ve Beşmeharret Uzmanı Neşriyat Müdürü FETHİ YAŞMAN

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

Ankara 3 (Telefon) Şehir ve Beşmeharret Uzmanı Neşriyat Müdürü FETHİ YAŞMAN

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

Ankara 3 (Telefon) Şehir ve Beşmeharret Uzmanı Neşriyat Müdürü FETHİ YAŞMAN

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

Ankara 3 (Telefon) Şehir ve Beşmeharret Uzmanı Neşriyat Müdürü FETHİ YAŞMAN

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

Ankara 3 (Telefon) Şehir ve Beşmeharret Uzmanı Neşriyat Müdürü FETHİ YAŞMAN

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

Ankara 3 (Telefon) Şehir ve Beşmeharret Uzmanı Neşriyat Müdürü FETHİ YAŞMAN

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

3 - Büyük yolların kenarlarında bulunan gecekondu ve barakaların tahkimatı için gerekli tedbirler alınacaktır.

Görülmek ve işliilmek vahşet!..

SÜKRETTİN ÇANCAK

belli ölçüde ve birinci çelikliğiyle Millî Birlik Komitesi tarafından «dün» Türk Millîcinin duyurulması. (Devamı S. 4 de)

Dün öğle saatlerinde dinlenen bazı haberler «gibi» olmuyor. Nihayet 28 Nisan olayları arasında birinci edilecek gazetelerin çoğunluğunu bili-

belli ölçüde ve birinci çelikliğiyle Millî Birlik Komitesi tarafından «dün» Türk Millîcinin duyurulması. (Devamı S. 4 de)

Dün öğle saatlerinde dinlenen bazı haberler «gibi» olmuyor. Nihayet 28 Nisan olayları arasında birinci edilecek gazetelerin çoğunluğunu bili-

belli ölçüde ve birinci çelikliğiyle Millî Birlik Komitesi tarafından «dün» Türk Millîcinin duyurulması. (Devamı S. 4 de)

Dün öğle saatlerinde dinlenen bazı haberler «gibi» olmuyor. Nihayet 28 Nisan olayları arasında birinci edilecek gazetelerin çoğunluğunu bili-

belli ölçüde ve birinci çelikliğiyle Millî Birlik Komitesi tarafından «dün» Türk Millîcinin duyurulması. (Devamı S. 4 de)

Dün öğle saatlerinde dinlenen bazı haberler «gibi» olmuyor. Nihayet 28 Nisan olayları arasında birinci edilecek gazetelerin çoğunluğunu bili-

belli ölçüde ve birinci çelikliğiyle Millî Birlik Komitesi tarafından «dün» Türk Millîcinin duyurulması. (Devamı S. 4 de)

Dün öğle saatlerinde dinlenen bazı haberler «gibi» olmuyor. Nihayet 28 Nisan olayları arasında birinci edilecek gazetelerin çoğunluğunu bili-

belli ölçüde ve birinci çelikliğiyle Millî Birlik Komitesi tarafından «dün» Türk Millîcinin duyurulması. (Devamı S. 4 de)

Dün öğle saatlerinde dinlenen bazı haberler «gibi» olmuyor. Nihayet 28 Nisan olayları arasında birinci edilecek gazetelerin çoğunluğunu bili-

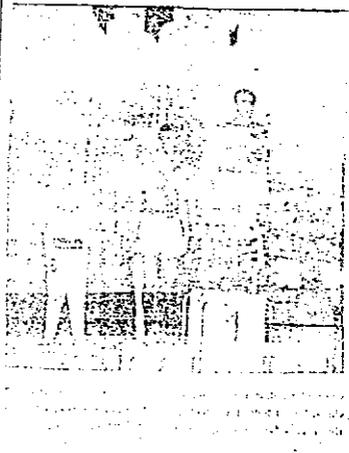
belli ölçüde ve birinci çelikliğiyle Millî Birlik Komitesi tarafından «dün» Türk Millîcinin duyurulması. (Devamı S. 4 de)

Bu işlemler Meclis ve Vilayet Meclisi üyeleri için ayaktan tespit edilmiştir. Her iki Meclis ilk toplantısını yarın sabah yapacaktır.

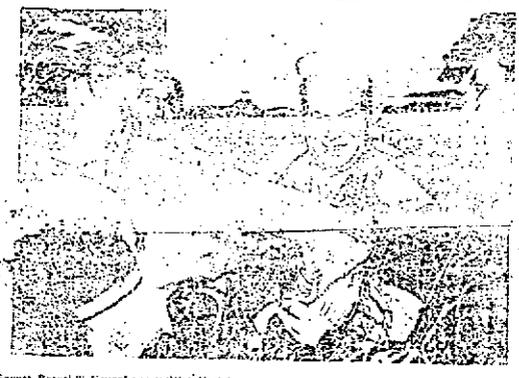
Muvakkat Anayasa dün RESMEN İLAN EDİLDİ

M.M. Birlik Komitesi ile Bakanlar Kurulunun yetkilerinin de taşıyan eden Anayasa 27 maddeden ibaret Geçici Anayasa yeni B.M. Meclisi kuruluncaya kadar mer'î olacak M. Birlik Komitesi üyeleri açıklanmış

**Askeri Vahi
dün M.H. Paşa
da Teftih Karde
buluştu**

Ankara, 12 (Telefonla) — Geçici Anayasa bugün ilan edilmiştir. Anayasa 27 maddeden ibaret olup, 1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir. Anayasa, 27 maddeden ibaret olup, 1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir. Anayasa, 27 maddeden ibaret olup, 1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

Soyut Başbakan Kuvvet ve İktidar Komitesi üyeleriyle görüşmektedir. Kuvvet başkanı Mustafa Kemal Paşa ile birlikte bulunarak bu Komite üyelerinin de bir iş başlatmalarını görmektedir.

KARACABEY HARASININ HESABATINA EL KONDU

**SARIKI HAYRİ TERZİOĞLU BİRCOK KİŞİLE
BULUŞTU VE YERİ İZİN İZİN HAYVAN VERİLDİ**

18 yaşında bir kız kaçtı

**KIZAN BOYUNDAKI
ALMISLARI DA
GASİHEBEN TORPALAR
YAKALANARAK
TEVKİF EDİLDİ**

**THO ASININ
BİÇİN BİŞANİYOR**

**YAL ROSEYİ BUGÜN
YAKALADI**

Ankara, 12 (Telefonla) — Geçici Anayasa bugün ilan edilmiştir. Anayasa 27 maddeden ibaret olup, 1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat Esasları Kanununu ilmi ile yürürlüğe koymakla beraber, bu kanunun değiştirilmesini de içine alan geçici hükümler içerir.

Piyasada işsizlik krizi gün geçtikçe azalıyor

BİR ÇOK ESNAF DA BUGÜNDEN İTİBAREN SATIŞ FIYATLARINI İNDİRECEK

Mevsim dolayısıyla kapanmış olan bazı iş yerleri yeniden açılığa başlayacak. Bilhassa tüccarlar arasında işsizlik krizinin bitirilmesi için çalışmalar başlatılmaktadır.

M. KEMALPAŞADA YAPILAN ARAMALAR

Mustafa Kemalpaşa 12 (Telefonla) — D. P. üye merkezinde yapılan bir arama sırasında çöp sepeti

Dünya yağmurları dereceleri tesirdi

Dün sabah başlayan yağma kadar devam eden şiddetli yağmurlar dereceleri düşürdü. Göklerde ve Cennetlerdeki yağmurların etkisiyle şehirlerimizin sıcaklıkları düşürüldü.

DÜN ÜÇAK SİFİRLERİ AKSADI

Havaların düştüğü için uçakların çalışması aksadı. Birçok uçakların çalışması durdu.

Kızlay idare değişti

Askeri Vahi tarafından idare edilen Kızlay idaresi değiştirildi. Yeni idareci tayin edildi.

YAL ROSEYİ BUGÜN YAKALADI

Yal Rosey bugün yakalandı. Suçluların tutulduğu bildirildi.

